

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BALANDŽIO – APRIL 19 2016 • Vol. CVII Nr. 46 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04-18-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Mūsų dienos kaip šventė – 4 psl.

Palikimas – liūdesį ženklinti viltimi – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Didžiausias galimybes verslui plėtoti Lietuva mato Los Angeles

Lietuvos pramonininkų žvilgsnis krypsta į JAV.

Jungtinėse Amerikos Valstijose numatoma steigti komercijos atašė pareigybę. Tikimasi, kad taip šiapus Atlanto bus geriau atstovaujami Lietuvos ekonominiai interesai.

Pasak ūkio ministro Evaldo Gusto, galimybė steigti komercijos atašė JAV aptarta ir per balandžio 18 dieną vykusį Ministrų kabineto ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos atstovų susitikimą.

„Specialiųjų atašė, nebūtinai komercijos atašė, bet ir kitų skyrimas ir jų atranka būtų koordinuojama su verslo asocijuotomis struktūromis. Su tuo sutinkame ir, sakykime, būtent dėl komercijos atašė pareigybės steigimo JAV taip pat buvo konsultuojamasi su verslo struktūromis, t.y. buvo aptarinėjamas klausimas Ekonominės diplomatijos tarybos darbo grupėje, ir tikrai

gavus pritarimą šioje darbo grupėje, šitas etatas bus steigiamas”, – pirmadienį žurnalistams sakė E. Gustas.

Ūkio ministro teigimu, jei Vyriausybė pritaris, naujoji komercijos atašė JAV pareigybė galėtų būti įsteigta per du mėnesius. Atašė reziduotų Los Angeles.

Komercijos atašė uždavinys – aktyviai ieškoti ryšių Lietuvos verslui užsienio šalyse, siekiant parduoti lietuviškas prekes, paslaugas, skatinti eksportą, pritraukti investicijų. Komercijos atašė padeda įmonėms rasti potencialių prekybos partnerių, rengti individualius įmonių vizitus, organizuoti verslo misijas ir bendradarbiavimo muges.

Šiuo metu užsienyje dirba 11 Lietuvos komercijos atašė.

ELTA

Lietuvos konsulas minėjo Pasaulinę kultūros dieną

Balandžio 15 d. Lietuvoje buvo minima 10-oji Kultūros diena. Ta proga ir Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje iškelta kultūros vėliava, kuri lankytojus pasitiks visą savaitę. Minint pasaulinę kultūros dieną, mąstoma apie kultūrą kaip žmogaus dvasingumo raišką ir tikima, jog tai įpareigos žmones gyventi kultūringiau, primins etikos svarbą visose srityse, sutelks savo etninių šaknų pažinimui ir kultūros vertybių apsaugai, primins apie taikią mokslo pritaikymo būtinybę ir kultūros kaip taikos pagrindo siekimą visose visuomenės gyvenimo srityse. Ypatinga svarba teikiama vaikų ir jaunimo kultūriniam ugdymui, kuris sąlygoja visuomenės dvasinio lygio kilimą.

LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

Kultūros dienos data susieta su Rericho Paktu – sutartimi dėl kultūros vertybių apsaugos karo ir taikos metu, pasirašyta Washingtone 1935 m. balandžio 15 d. 21 Amerikos žemynų ša-

lies, kuri tapo 1954 m. UNESCO Hagos „Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto atveju konvencijos“ pagrindu.

– 11 psl.

Jaunystė – laikas kaupti išmintį, senatvė – laikas ją taikyti – Jean-Jacques Rousseau

Nicholas Carr savo knygoje „Shallowness“ (Paviršutiniškumas) teigia, kad internetas paverčia žmones „blynaus“. Tuo yra skatinamas paviršutiniškumas ir šalin nustumiamas gilus mąstymas. Viena mokslinė studija, išspausdinta „Personality and Individual Differences“ žurnale, domėjosi, kokios įtakos besaikis interneto ir telefono naudojimas turi žmonių paviršutiniškam mąstymui. Dėmesio centre buvo taip vadinama paviršutiniškumo hipotezė, teigianti, kad populiaros komunikacijos priemonės – internetas, „Facebook“, tekstinimas (elektroninis žargonas. – Red.) – skatina paviršutiniškumą. Manoma, kad per dažnas jų naudojimas veda į protinį atbukimą bei moralinį neįautrumą.

Galvota, kad dažnas minėtų priemonių naudojimas mažina sugebėjimą giliau mąstyti ir mažina moralinį įautrumą. Tuo pačiu mažinamas sugebėjimas pasirinkti vertingus gyvenimo tikslus, susijusius su morale ir estetinėmis vertybėmis. Baiminamasi, kad toks besaikis įprotis sureikšmina hedonizmo ir paviršutiniško įvaizdžio svarbą.

Šios studijos, atliktos viename Kanados universitete, autoriai pripažįsta, kad jų gauti rezultatai rodo tik ryšį arba santykį, o ne priežastį. Studiją atliekant dalyvavo 149 studentai. Tai nedidelis skaičius. „Dažnai žurnalistas ir (mokslinių studijų) autoriai skelbia, kad moderni socialinių komunikacijų technologija iššaukia paviršutiniškumą ir moralinį neįautrumą, net nepagalvodami apie kitą formulotę“, – teigia Michigan State University profesorius Saleem Alhabash. „Ar negalima būtų sakyti, kad paviršutiniškesnius ir morališkai neįautrius žmones ta socialinio susižinojimo naujovė labiau vilioja? (...) Nėra įrodymų, kad tos naujovės pakeičia asmenybės bruožus“. Tuo pačiu jis pripažįsta, kad žmonių smegenys keičiasi – nuo kompiuterių su dideliu atminties sandėliavimo pajėgumu į kompiuterius su didėjančiu informacijos apdorojimo greičiu.

Gilus mąstymas ir dėkingumas

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Atrodo, kad visuomenė keičiasi ir siekia vis greičiau gauti informacijos. Kaip pavyzdžius galima pateikti el. paštą, tekstinimą, video žinutes. Seniau žmonės gaunamą informaciją bandydavo atsiminti, ją apmąstydamo ir smegenyse kaupdamo. Dabar smegenys gauna labai daug informacijos ir nespėja jos atsiminti, pasisavinti ir kaupti. Minėtasis profesorius sako, kad smegenys turi ribotą energijos kiekį ir stengiasi ją „taupyti“. Smegenims reikia mažiau energijos su gaunama informacija susipažinti paviršutiniškai negu ją kaupti ateičiai. Jis taip pat mano, kad technologija keičia mūsų tarpusavio bendravimą, bet nebūtinai į blogąją pusę. Pokyčiai vyksta ir skirtingai paliečia skirtingas kartas.

Prabėgomis buvo paminėtas moralinis neįautrumas ir hedonizmas. Noriu bent trumpai paminėti University of Illinois prof. Aric Rindfleisch, kuris praleido dvidešimt metų tyrinėdamas materializmą (siauras, praktinis tikrovės vertinimas, aukštesnių idealų neigimas – Red.), kuris yra išmokstamas ir gali neigiamai atsiliepti žmogaus gerovei. „Materializmas yra vertybė. Prie jos prisirišę asmenys gali patirti psichologinių ir sociologinių sunkumų. Jie jaučiasi mažiau laimingi, yra mažiau patenkinti savo gyvenimu, turi daugiau nerimo, gilesnę depresiją, išgyvena didesnę įtampą ir vienišumą“.

Savo naujojoje studijoje jis teigia, kad yra įmanoma materializmą pažaboti paprastais, dėkingumą išreiškiančiais pratimais. „Kai mes esame dėkingi, pagalvojame apie kitų dosnumą. Žinant, kad esame socialūs žmonės, ši jungtis skatina dėkingumo jaus-

mą kitiems“, – sako profesorius. Siekdamas atrasti santykį tarp materializmo ir dėkingumo, jis su savo kolegomis atliko studiją. Studijoje dalyvavo 900 jaunuolių nuo 11 iki 17 metų. Vienoje grupėje jie turėjo 29 berniukus ir 29 mergaites. Jiems buvo duota klausimų, liečiančių dėkingumą ir materializmą. Jie buvo paprašyti dvi savaites vesti dienoraštį. Viena grupė turėjo ten kas dieną pažymėti, ko-

dėl jie tą dieną buvo dėkingi. Kitai grupei buvo pasakyta dienoraštyje pažymėti, ką jie tą dieną veikė. Už sutikimą šiame eksperimente dalyvauti kitą dieną kiekvienas gavo dešimt vieno dolerio vertės banknotų. Jiems buvo pasakyta, kad gautus pinigus gali pasilaikyti sau arba dalį gali kam paaukoti.

Po dviejų savaičių studijos dalyviai vėl atsakė į tokius pat klausimus apie materializmą ir padėką. Grupė, kurioje kiekvienas kasdien rašė, už ką buvo dėkingas, sumažėjo materializmo rodiklis ir padidėjo padėkos rodiklis. Kitos grupės rezultatai buvo tokie pat kaip studijos pradžioje. Tuo pačiu savo dėkingumą registravusi grupė kitiems paaukojo 60 proc. daugiau gautų pinigų, nei grupė, kuri dienoraštyje užrašinėjo savo dienos įvykius. Išvadoje teigiama, kad dėkingumo skaitinimas ne tik sumažina materializmo rodiklį, bet tuo pačiu padidina dosnumą.

Dėkingumą galima ugdyti bei skatinti įvairiais būdais: pokalbiais vakarienės metu, dėkingumo „banku“ (kai kiekvienas šeimos narys ant lapelio parašo, už ką tą savaitę buvo dėkingas, ir tą lapelį įmeta į stiklainį ar kokią kitą indą). Galima vaikus skatinti išreikšti dėkingumą piešinėlių forma ir t. t. Visa tai yra lengviau atlikti dabar, negu vėliau bandyti vaikus apsaugoti nuo reklamų ir pagundų, vedančių į materializmo pervertinimą. Profesorius Rindfleisch yra įsitikinęs, kad kasdienis galvojimas apie dėkingumą yra sėkmingas būdas kovoti su materializmu. Dėkingumo pajautimas bei jo išraiška sumažina materializmą ir ugdo visuomenę, kurioje visi yra vienas kitam draugiškesni ir paslaugesni.

Lietuva investuotojų akimis

Prasidėjus rinkiminiam laikotarpiui supratimas apie tai, kas vyksta Lietuvoje dažnai įgauna politinių partijų transliuojamų kampanijos žinučių atspalvio ir išsikreipia. Todėl norėdami adekvačiai suvokti situaciją, turime stengtis pažiūrėti į save iš šalies. Šiuo tikslu klubas „Res Publica“ prie bendro stalo kvietė diskutuoti Lietuvos ir užsienio verslininkus, žiniasklaidos atstovus bei politikus.

JAV bendrovės „Strategic Staffing Solutions“ vadovė Cynthia Pasky palankiai vertina situaciją Lietuvoje ir tolesnes šalies vystymosi perspektyvas. C. Pasky teigimu, tam, kad valstybė klestėtų reikia 3 dalykų: pirma – verslas savo veikloje besivadovaujantis vertybėmis ir keliantis sau aukštus etikos standartus privalo būti įtrauktas į sprendimų priėmimo procesą. Antra – verslas privalo ne vien siekti pelno, bet ir dalintis

Klube „Res Publica“ diskutuojama tema „Ar patraukli Lietuva verslui“? Moderatorius – ambasadorius Rolandas Pavilionis (d.)

„Res Publica“ nuotr.

savo pasiekimais su visuomene. Turi būti steigiamos įvairios fondacijos, kurios laikui bėgant pakeis valstybės ar Europos Sąjungos skiriamą paramą miestams ir bendruomenėms. Trečias ir kone svarbiausias elementas yra poli-

tinis aktyvumas, kuris lems kaip ir kokiems tikslams pasiekti bus naudojami valstybės ištekliai ir galimybės.

„Reval Systems“ generalinio direktoriaus Šiaurės Rytų ir Centrinei Europai Tado Vizgirdos teigimu, inves-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiučiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Metams likus iki Seimo rinkimų atrodo, kad šį kartą bus kitaip – naujų gelbėtojų neturėsime, mat nuo 2000-ųjų prieš rinkimus vis iššokdavo nauja partija, kuri žadėdavo išgelbėti Lietuvą. Ir žmonės ja patikėdavo. Likus iki rinkimų pusmečiui tegu ir ne gelbėtojas, bet politikos žvaigždė vis dėlto pasirodė. Netikėtai ja tapo vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis, kurio populiarumas greitai pralenkė net pačius pačiausius – politikos pirmūnus (jo veiklą palankiai vertina 60,9 proc. respondentų). Kai žmogus buvo policijos generalinis komisaras, atrodė, buvo kaip ir visi padorūs žmonės – nei kažkoks gražbylys, nei dainininkas, nei turčius, net ne gelbėtojas, žadėjęs rojų per 100 ar 1 000 dienų, tiesiog malonus žmogus ir kompetentingas pareigūnas, kokių Lietuvoje netrūksta ir kokių tūkstančiai lieka nematomi. Jo ir tapimas ministru buvo netradicinis – pasiūlymus ankstesniam vidaus reikalų ministrui (Dailis Alfonsas Barakauskas išpajiniojo į prekybos poveikiu skandalą) netikėtai buvo pasiūlytas nepartinis S. Skvernelis. Netikėtai ne todėl, kad nebuvo vertas, o netikėtai todėl, kad politinėse kėdžių dalybose šioji kėdė priklausė Tvarkos ir teisingumo partijai. Buvo kalbama, kad ministrą parinko ir paskyrė Prezidentė ir Premjeras, o partijos vadovas R. Paksas apie tai buvo tik informuotas, bet nesipriešino (jau tuomet partijai buvo iškelta byla, o vėliau ir pareikšti įtarimai). Tiems, kuriems Prezidentė yra autoritetas, šis pasirinkimas patiko. Džiaugėsi. Nuo pirmųjų savaitių ministras ėmė rasti populiariausių politikų sąrašuose.

Neilgoje ministro karjere pasitaikė ir vienas kitas grumtelis, kuris jo vos neišvertė iš posto. Pvz., du Švenčionių policininkai, į Vilnių konvojuodami nusikaltusį narkomaną, pasielgė taip žioplai, kad jį vieną paliko mašinoje kartu su automatu (buvo toks trumpas laikotarpis, kai policininkams dėl neva įtemptos padėties, tinkamai jų neparuošus, buvo išdalinti automatiniai ginklai) ir nuėjo į pastatą pasiimti kito nusikaltėlio, kurį turėjo vežtis kartu. Narkomanas, supykęs ant policininkų, kad šie neužvežė jo į butą pasiimti dantų šepetuko, užvaldė jį ginklą ir pabėgo. Ant kojų buvo pakelti 3 tūkst. pareigūnų (dirbo net specialios paskirties būrys „Aras“ ir Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai), šukuojami aplinkiniai miškeliai, stabdomas eismas, pa-

ticinis klimatas Lietuvoje yra palankus, o šalyje investuojantys ir savo įmonių padalinius atidarantys užsienio verslininkai yra patenkinti ir netgi svarsto apie plėtrą. Kaip svarbiausius iššūkius mūsų valstybei T. Vizgirda įvardijo tolesnę, principinę kovą su korupcija bei aukštos kvalifikacijos lietuvių emigrantų pritraukimą dirbti Lietuvoje.

Naujiųjų tinklalapio „Delfi“ vyriausioji redaktorė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė taip pat džiaugėsi padėties Lietuvoje gerėjimu bei verslininkų atsakomybės augimu. Pasak M. Garbačiauskaitės-Budrienės, kovojant su korupcija turime galvoti ir apie biurokratinių kliūčių verslui bei valstybinio sektoriaus mažinimą. Lietuva, esant politiniai valiai, ne kartą įrodė, kad net ambicingiausi projektai gali būti sėkmingai įgyvendinti – iš visiškai nuo Rusijos priklausomos energetinės salos tapome energetiškai nepriklausoma valstybe. Šiandien skirdami daugiau lėšų krašto gynybai bei sugražinę šauktinių kariuomenę, lėta, bet užtikrintai keičiame ir savo geopolitinę situaciją.

Tai, kad Lietuvos ambicijos privalo būti didelės patvirtino ir Klaipėdos jūrų uosto rinkodaros ir bendrųjų reikalų direktorius Artūras Drungilas. Pasakodamas apie Klaipėdos uosto plėtrą prelektantas pabrėžė, kad svarbu yra nebijoti investuoti į didelius projektus, nes jie kartu skatina augti ir kitas šalies pramonės ir ūkio šakas.

Seimo narys, buvęs ūkio ministras Dainius Kreivys teigia, kad šiuo metu didžiausia Lietuvos

Nauja žvaigždė Lietuvos politikos padangėje

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

keltas į orą pasieniečių malūnsparnis, o jaunuolis, pasirodo, tiesiog sėdo į troleibusą, pervažiavo per visą miestą ir grįžo į butą, kuriame glaudėsi prieš suėmimą, pakelyje kažkur įkišęs automatą. Sulaikymo operacija baigėsi sėkmingai, nes jaunuolis nesirengė slėptis, bet į ministrą pasipylė strėlės – kad į žvirblį buvo šaudoma iš patrankos. Dėl šios anekdotinės situacijos ministras norėjo atsistatydinti, bet premjeras nesutiko jo atleisti.

Ir toliau ministras-saulė maudėsi populiarumo spinduliuose, ir kaip būna apsvaigus nuo dėmesio, į gerą vietą netgi pasiuntė Seimo pirmininkę. Viešoji nuomonė pajaukė ne ministrą, nors būtent jis nesilaikė subordinacijos, bet pirmininkę. Ot, galvoji, yra žmonių, kurie gimsta su marškinėliais! Pajudėjus Seimo rinkimų kampanijos ledams dėl S. Skvernelio ėmė konkuruoti partijos, – ir dešniosios, ir kairiosios, – kas nenorės į savo sąrašus įtraukti mylimiausio tautos politikos. Visi kiti pasiūlymai jam buvo per prasti, jis pasirinko Valstiečių ir žaliųjų sąjungą, vadovaujamą Šiaurės Lietuvos žemių savininko Ramūno Karbauskio, partijos rinkimų sąrašė atidavusio jam pirmąją vietą (kuri paprastai priklauso partijos vadui).

Gali atrodyti, kad šių eilučių autorė kaip nors skeptiška savo herojaus atžvilgiu. Nieko panašaus – ji taip pat jį mėgsta ir laiko padoriu žmogumi, tik negali atsistebėti šios žvaigždės neįtikėtina, nors aki-vaizdžia judėjimo trajektorija. Kiek kitiems talentingiems vyrų ir moteriškaitėms reikia pastangų ir laiko, gal ir pinigų (reklamai), kad atkreiptų į save dėmesį, o šiuo atveju visokios gėrybės pačios į burną skrenda, kaip toje pasakoje apie stebuklingą staltiesę.

Va, čia autorė jau bevelija surimtėti – prasideda atsakingi dalykai – ir pradedančiam politikui, ir visuomenei, kuri Seimo rinkimuose už jį balsuos arba nebalsuos. Greičiausiai balsuos, bet jo pasirinkimas

problema yra emigracija, ypač iš regionų. Anot D. Kreivio, šią problemą galima išspręsti iš centro nukreipiant užsienio investicijas į regionus, sudarant ten geresnes sąlygas plėsti verslą. Regionai turėtų siekti patys pritraukti užsienio investicijas. Tam, anot parlamentaro, padėtų tokių organizacijų, kaip „Investuok Lietuvoje“ padalinių steigimas regionų centruose.

Diskusijos moderatoriaus, diplomato Žygimanto Pavilionio paraginta į pokalbį įsitraukė ir menų fabriko „Loftas“ vadovė Živilė Diavara. Ž. Diavara teigimu, kalbant apie politikos ir verslo skaidrumą, turime nepamiršti ir apie kultūrinio gyvenimo svarbą. Miestai privalo turėti savo gyvenimo būdą, stilių, gyventojams draugiškas erdves, nes būtent šie dalykai dažnai nulemia tai ar žmogus atvyks dirbti į konkrečią darbovietę. Kai kursime aplinką, kurioje bus gera gyventi mums patiems geriau seksis ir emigrantų pritraukimas.

Diskusijos dalyviai pripažino, kad vis dar lieka nemažai sričių, kuriuose Lietuva privalo tobulėti. Neturėdama vizijos šalis dažnai blaškosi iš vieno kraštutinumo į kitą, o siekdami neaiškių tikslų politikai stumia piliečius į nežinią. Tiek užsienio, tiek Lietuvoje dirbantys verslininkai sutinka, kad Lietuvos žmonės yra darbštūs bei kvalifikuoti. Dar turime laiko šias stiprybes nukreipti tinkama linkme.

Bernardinai.lt

iškėlė pirmųjų abejonių. Štai Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų vienas iš politinių vadovų Jurgis Razma sako: „Jei rinkimuose dalyvaujama tik dėl geros vietos sąrašė, tai rezultatai gali būti labai trumpalaikiai ir su neaiškėmis politinėmis pasekmėmis“.

Taip, šiuo metu Valstiečių ir žaliųjų sąjunga yra ant bangos, prie jos jungiasi vis nauji populiarūs po-

litikai, o į partnerius siūlosi visos kiek nors reikšmingesnės partijos, mat ir kairei, ir dešinei po Seimo rinkimų gali pritrūkti daugumos, ir laimės ta pusė, prie kurios prisidės „valstiečiai“ (auksinė partija). O pastarieji dirba jau senokai – po Lietuvą važinėja Karbauskio agentai ir agitbrigados, taškų jis pelnosi ir pats, kaip antialkoholinio sąjūdžio ideologas. „Valstiečiai“, vedami S. Skvernelio, gali patūštinti ir byrančias R. Pakso bei V. Uspaskicho partijas ir pritraukti nusivylusiųjų rinkėjų (daliai visuomenės atrodo, kad šie politiniai dariniai yra labiausiai susitepę, ir jų dingimas iš Lietuvos politikos padangės reikštų apšvalymą).

Viskas būtų gerai, jeigu ne tie nerimastingi balsai. Pirmiausia, Ramūno Karbauskio partija irgi yra panaši į vieno asmens partiją, kaip, pvz., Viktoro Uspaskicho ar Rolando Pakso. Tiesiog turtingam žmogui daugiau nieko nebetrūksta – tik įtakos ir valdžios. Iki šiol buvo nežinoma ir jo komanda, kuri ką nors darytų ar veiktų šios partijos vardu. Žinome tik Seimo narę Rimą Baškiene, kuri priklauso šiai partijai, bet jokio partijos įgaliojimo ji nevykdo, tiesiog dirba Seime savo rinkėjams vienoje iš Šiaulių apygardų. Ir dar nuo šios partijos į Europos Parlamentą yra išrinktas toks Bronis Ropė, buvęs Ignalinos meras, bet šios vietos jis neužsidirbo, savo vietą jam perleido R. Karbauskis.

Netolimoje praeityje R. Karbauskis buvo susidėjęs su Kazimira Prunskiene, su kuria netgi buvo sujungę savo partijas, bet greitai susipyko. R. Karbauskis buvo vienas iš tų, kurie organizavo referendumą prieš NATO, Visagino atominę elektrinę (kai kurių politikų nuomone, galėjusių būti energetinio savarankiškumo garantu; referendumas pasisekė), skalūnų dujų žvalgybą ir gavybą (šis referendumas irgi pavyko). Kai kurie R. Karbauskio partijos žmonės referendume dėl žemės pardavimo užsieniečiams irgi agitavo prieš, nors tai prieštaravo Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutarčiai. Šiaurės Lietuvos žmonės prisimena, kaip R. Karbauskio „kampuoti berniukai“ iš kaimo senukų „išmušinėdavo“ žemes (šiuo metu jo įmonėms priklauso 34 tūkst. ha žemės). Kai kurie pavyduoliai sako, kad jo tėvas turi verslą Kaliningrado srityje (Rusijoje), o Kryme yra prisipirkęs žemės. Greičiausiai tai įvyko dar anais laikais, kai Krymas priklausė Ukrainai, bet dabar Krymą yra užgrobęs Rusijos caras Vladimiras Putinas, tai jeigu Karbauskiai norės išlaikyti Rusijoje savo turtus, turėdami valdžią Lietuvoje jie turės laikytis palankios Rusijai politikos. Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius yra teigęs, kad jam susidaro įspūdis, jog R. Karbauskio verslo interesai Rusijoje (trašų importas iš Rusijos) keistai siejasi su Rusijai palankiomis valstiečių ir žaliųjų iniciatyvomis. Ir dar sakoma, kad valstiečių-žaliųjų europarlamentaras Bronis Ropė ir šios partijos vicepirmininkas Tomas Tomilinas nepritaria JAV ir Europos Sąjungos Transatlantinės prekybos sutarčiai (Lietuvos pozicija kitokia). Beje, o R. Karbauskio brolis Mindaugas Karbauskis yra V. Makovskio teatro Maskvoje vadovas, dirba bei gyvena Maskvoje ir yra daug kartų apdovanotas už režisuotus spektaklius...

Įdomu, ar tokių dalykų nežinojo vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis (dėl prasidėjusios rinkimų kampanijos turėjęs pasitraukti iš šių pareigų), jeigu sėdo į galera, kurios kursas yra toks prieštaringas? O gal dėl „jauno politinio amžiaus“ tokių dalykų jis nesupranta?

S. Skvernelis ir kiti matomi žmonės, kurie yra kviečiami į šios partijos rinkimų sąrašus, „valstiečiams“, iki šiol buvusiems kaimo partija, gali suteikti respublikinės reikšmės ir ją atvesti į valdžią. Tik kol kas nėra aišku, kokios politikos ji laikysis. Kol kas nežinome ir pačio Sauliaus Skvernelio pažiūrų bei vertybių, nors jis ir kalba, kad vadovaujasi savo vertybėmis. Gailla būtų, jeigu ta galera išmestų jį į nežinomus uostus, o mes gautume naują galvosūkį.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGA“!

4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629 www.draugas.org

TELKINIAI

Grupinį šokį atliko „Šokio mylėtojų“ grupė – ČLM mokytojai, tėvų komiteto nariai, „Grandies“ šokėjai bei „Dance Duo“ mokytojai. Pirmoje eilėje (iš k.): Nerijus Stasaitis, Eduardo Fabianovich, Vida Brazaitytė, Domas Vaitkus, Sandra Krumhorn-Stasaitis; antroje eilėje: Linas ir Mary Ellen Martis, Lena Bartninkas, Marija Adamonis, Irma Zabarowski, Ingrida Pranckevičienė, Rita ir Antanas Rašymai, Vitalija Mickienė, Dalia Sadauskas; trečioje eilėje: Nerijus Bartninkas, Rimas Rekašius, Algis ir Laura Kuliešiai, Edmundas Pranckevičius, Ramūnas Vidžiūnas ir Linas Sadauskas.

Mindaugas Braslauskas ir Daiva Juzėnienė suaugusiųjų grupėje laimėjo pagrindinę taurę.

Mūsų dienos kaip šventė

RITA RAŠYMIENĖ

Nepaprastas vakaras! Superinė programa! Fantastiška nuotaika! Visi šie trys pareiškimai apibūdina tik ką praėjusį ČLM Iėšų telkimo vakarą Jaunimo centre, vykusį balandžio 9 d. Įdėta daug darbo, turėta daug diskusijų, daug prakaito pralietas, daug lakstymo į parduotuves, prašant paramos išsiųsta daug laiškų, parašyta daug trumpų žinučių ir ištisas valandas kalbėta telefonu, bet darbo vaisius – puikus! Rodos, dar visi skraidome padangėmis.

Tėvų komiteto pirmininkas Antanas Rašymas norėjo, kad panašus šokių vakaras kartotųsi kas dvejus metus. Taip ir atsitiko. Tik šį kartą buvo vienas mažas pakeitimas – atsirado ir grupinis šokis, kurį šoko net 12 porų!!! Mintis grupiniam šokiui kilo, kai „Facebook“ giminaičių iš Vilniaus puslapyje pamatėme, kaip jie linksmai ir gražiai su savo kolektyvu pašoko Vienos valsą. Juk visi gali šokti! Kas gali klysti skambant tokiais puikiais muzikais! Ir mes pagalvojome – o kodėl ne! Mes irgi galime taip gražiai pasirodyti. Rašėme giminaičiams laiškėli – ar jie negalėtų atsiklausti mokytojos ir choreografs, kad ir mes tai pašoktume? Choreografs labai greitai sutiko, – leidimas pakartoti šokį duotas. Čikagoje Vienos valsas pirmą kartą pastatytas pagal Vytauto Kernagio muziką „Mūsų dienos kaip šventė“, choreografija – Ramunės Pabalės (Tomo Petreikio šokio studija, Vilnius).

Leidimas gautas – o kas toliau? Reikia turėti šo-

kėjų bei vietą, kur repetuoti. Į talką atėjo mokytojai, direktorė ir jos pavaduotojos, visas šaunus tėvų komitetas ir „Grandies“ ansamblio pagyvenusiujų ratelis su mokytoja Vida Brazaityte. Šį sunkų darbą apsiėmė padaryti ČLM šokių mokytoja Sandra Krumhorn-Stasaitis ir kiti „Dance Duo“ choreografai. Atsirado 5 mokinių poros, trys tėvų/mokytojų poros, viena pora norėjo šokti pasirodymui ir dabar prisidėjo šis bendras grupinis šokis!! Sandrai užkrovė nemažai darbo, bet ji viską darė su šypsena ir mielu noru. Pradėjome kviesti šokti tėvų komiteto narius ir draugus. Vieni nenorėjo, nes šoko aną kartą, kiti negalėjo. Atsiradavo įvairių priežasčių, kodėl negali šokti. Iš pradžių sutiko tik keli žmonės. Moterys mielai eina šokti, o iš kur ištraukti vyrų? Kad ateitų padėti, nutarėme paprašyti „Grandies“ pagyvenusiujų šokėjų. Iš pradžių ir jie ėjo nelabai noriai, bet kai pasisiūlė viena, kita, trečia pora, staiga atsirado ir daugiau norinčių. Mokykloje vis kalbinome – šoks Sandra ir pakvies savo vyrą Nerijų; ji dar pasiūlė savo padėjėjui Domui ateiti į pagalbą; prikalbinome mokytoją Vitaliją, kad ateitų palinguoti su mumis; dar syki šokti sutiko Marytė ir Rimas, šokę prieš dvejus metus. Atėjo šokti Lena ir su Antano pagalba įkalbino savo vyrą Nerijų. Irma sutiko, nes labai norėjo šokti; atsirado ir šokio pora.

Pagaliau surinkome 12 porų ir pradėjome repeticijas. Atsirado kitų bėdų – kada ir kur repetuoti, kad visi 24 šokėjai galėtų dalyvauti? Sandra su savo studija ir savo pamokomis užimta darbo savaitės dienomis, kiti irgi dirba įvairiomis valandomis ir turi kitų įsipareigojimų. ČLM direktorė Laima Ap-

anavičienė stengėsi, kad abi mokytojos šeštadieniais, pamokų metu, būtų laisvos tuo pačiu laiku ir kad atsirastų bent pusvalandėlis repeticijai kur nors Jaunimo centre. Iš pradžių sekėsi gan sunkiai, nes daug ko trūko. Arba atėidavo vis kiti šokėjai. Ir vėl reikėdavo viską repetuoti iš naujo. Vieni atsiminė vieną dalį, kiti – kitą, bet neatsiminė, kas po ko eina. Manėme, kad niekad neišmoksime šio šokio ir gal jį reikėtų parodyti kitais metais. Mums šiek tiek pakenkė šv. Velykų bei pavasario atostogos ir liūdna netektis – dėl netikėtos mamytės mirties Lietuvoje turėjo pasitraukti „Grandies“ šokėjai Regina ir Romas. Reikia šokti 11 porų, nes vėlu ieškoti ir mokyti kitus. Galop jau repetavome kelis kartus per savaitę – Jaunimo centre šeštadienį, pamokų metu, ketvirtadienį – „Dance Duo“ studijoje, o „Grandies“ pagyvenusiujų ratelio repeticijos metu – sekmadienį. Tik, deja, ne visi visur galėjo dalyvauti. Vaziavo kas kur galėjo ir suspėjo. Ir vėl galvojome – kaip čia pasirodysime!? Bet „premjeros“ skatinami dirbome toliau. Jau buvo matyti, kad šokį mokame, dabar tik reikia pataisyti – žiūrėti, kad būtų tikslus lygiavimas, kad visi suktųsi tuo pačiu metu, kad visi vienodai laikytume rankas. Į repeticijas atvažiuodavo Audronė Sidaugienė, ČLM direktorės pavaduotoja, bei jos dukra, dešimtokė Vėjūnė Sidaugaitė. Jos darė nuotraukas ir įrašinėjo pokalbius; Vėjūnė viską fikso ir darė video. Didelis ačiū joms už pasiaukojimą ir puikiai atliktą darbą.

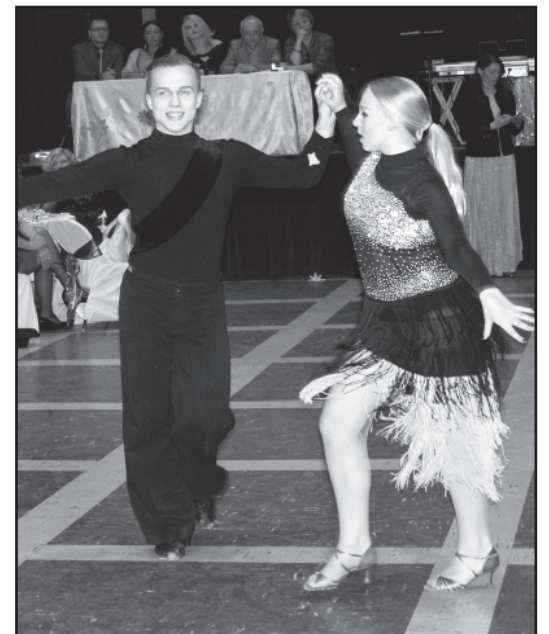
Pagaliau ir balandžio 9 d. Mokykloje jaučiamas pokylio šurmuly, jau paruoštas aukcionas, sudėlioti prizai. Bet iki pokylio dar daug darbo – reikia padengti stalus, apvilkti kėdes ir pakabinti balionus, papuošti salę ir parengti barą, suderinti muziką... Repeticijoms pradeda rinktis šokėjai. Matyti, kiek daug darbo ir laiko įdėta tam vienam šokiui! Energijos lygis kyla dar aukščiau. Pradėjo rinktis ir mūsų

Iš k.: „Dance Duo“ studijos mokytoja Diana Bakas, Čikagos lituanistinės mokyklos pirmokas Markas Ivanauskas ir jo mama Kristina Žuk. Ir Markas, ir Kristina dalyvavo šokių konkurse.

Žiūrovams patiko vakaro programa! Iš k.: Greta Stanevičiūtė, Rasa Stanevičienė, Ramunė Stanevičienė, Jovita ir Vaidas Bičkai.

Ča ča ča šoka Domas Vaitkus ir Urtė Zakaruskaitė. Audronės Kižytės nuotraukas

grupe. Mes pasivadiname „Šokio mylėtojų“ grupe. Į paskutinę repeticiją šeštadienio popietę, prieš pat pokylį, pirmą kartą susirinko visi 22 šokėjai! Ir vėl neramu – ar visi tilpsime, ar nepamiršime ko išmokome, kaip bus dėl nelyginio porų skaičiaus? Bet tikrai nereikėjo jaudintis.

Programa prasidėjo, o mes – paskutinieji. Vėl nerimaujame. Pranešėjas Laurynas į sceną, už stalo pakviečia teisėjus: Arvydą, Vitaliją, Vilma, Gintarą ir Audrą. Pirmasis šokis – tik pasirodymui – jų nereikia vertinti. Toliau šoka 4 vaikų poros, nuo mažiausių iš 1-osios klasės iki 5-osios. Vaikai šoko rumbą, Vienos valsą, čia čia ir pasadoblį. Matyti, kad vaikai gerai išmoko savo šokius, sunku pasakyti kas geriausias. Teisėjai komentuoja ir duoda balus. Kiekvienas teisėjas gali duoti iki 10 balų – taigi viena pora

iš visų teisėjų gali gauti iki 50 balų. Visiems geriausia išspūdį paliko patys mažiausi. Pertrauka. Visi bėga prie baro, prie aukciono prizų ir balsuoti už ką tik šokusius vaikus. Toliau – kitas šokis pasirodymui, tada 3 suaugusiųjų poros. Tėveliai ir mokytojai puikiai, su labai didele energija pašoko tango, bachatą ir salsa. (Dėl susižeidusios vienos šokėjos bachatos šokis teisėjų nebuvo vertinamas). Įdėta labai daug laiko ir pasiruošimo – čia jie šoko kaip profesionalai. Pasigirsta pirmieji dainos akordai – „Mūsų dienos kaip šventė“ įžanga, ir pagaliau mes užimame savo vietas. Susirinkusieji į pokylį dainuoja kartu, ploja, linguoja. Kas gali nejudėti išgirdęs šią dainą! Mūsų šokis pavyko puikiai, visi nesklandumai dingo. Visi lygiavo, šoko kartu ir plačiai šypsojosi. Šokis pasibaigė labai greitai, iškilmingai išėjome.

Buvo matyti patenkintos šypsenos ir girdėjosi Lauryno žodžiai – *super!*

Ir tikrai buvo *super* – visas vakaras – ir maistas, ir šokiai, ir nuotaika, ir žmonių dalyvavimas! Ačiū, kad taip nuoširdžiai ir dosniai parėmėte Čikagos liuanistinę mokyklą! Ačiū už visą darbą ir rūpestį! Dėkojame visiems, bet koku būdu prisidėjusiems prie vakaro sėkmės. Net negaliu visiems atskirai padėkoti, nes tikrai ką nors užmirščiau. AČIŪ! AČIŪ! AČIŪ!

Jeigu kas dar nematėte, kviečiame pasižiūrėti Vėjūnės Sidaugaitės sukurtą filmuką „Mūsų dienos kaip šventė“ <https://www.youtube.com/watch?v=3k3VJXzoyZA>

Rita Rašymienė – „Šokio mylėtojų“ grupės šokėja

Šokame su ČLM žvaigždėmis

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Čikagos liuanistinėje mokykloje iki mokslo metų pabaigos jau skaičiuojame šeštadienius. Tie šeštadieniai prabėga labai greitai, nes jie ir panašūs, bet visi kitokie. Tai ir pamokos, ir svečiai, ir šventės, ir kasdienybė. O skaičiuojame todėl, kad norime viską, ką planavome, suspėti nuveikti. Minčių ir idėjų daug, o šeštadienių mažai.

Balandžio 9-oji – ypatingas šeštadienis. Kiekvienais metais tėvų komitetas organizuoja lėšų telkimo vakarą. Kaip ir prieš 2 metus, šių metų vakaro tema buvo „Šokame su ČLM žvaigždėmis“. Kelias savaites 3 suaugusiųjų ir 4 vaikų poros repetavo ir ruošėsi šiam vakarui. Jiems visiems padėjo ir šokti mokė mokytoja Sandra Krumhorn-Stašaitis su savo komanda.

Ir štai vakaras atėjo. Į Jaunimo centrą rinkosi pasipuosę svečiai – mokių tėveliai, šeimų draugai, mokytojai, mokinukai ir visi kiti, palaikantys lietuvišką švietimą ir kultūrą. Kaip visada prieš šventinį renginį, svečiai fotografavosi, šnekučiavosi ir apžiūrino tylią aukcionui aukotas dovanas, kėlė kainas ir rinkosi, ką norėtų įsigyti.

Vakarą pradėjo mokyklos direktorė Laima Apanavičienė ir tėvų komiteto pirmininkas Antanas Rašymas. Jie padėjo mokyklos rėmėjams Paporčių šeimai už visokeriopą paramą mokyklai. Džiaugiamės, kad ši puiki lietuviška šeima yra mūsų mokyklinės šeimos dalis ir galėtų būti pavyzdys daugeliui.

„Šokame su ČLM žvaigždėmis“ vedė Laurynas Ivinskis, jis ir pristatė konkurso vertinimo komisiją bei dalyvius. Šokėjus stebėjo ir juos vertino Gintaras Grinkevičius, Vitalija Ivinskis, Arvydas Bagdonas, Audra Lintakienė ir Vilma Vaičienė.

Svečius supažindiname su šokėjais – dešimtos klasės mokinė Vėjūnė Sidaugaitė sukūrė filmą, kuriame šokėjai prisistato ir pasakoja, kodėl jie nusprendė dalyvauti šiame vakare.

Vaikų šokių konkurse dalyvavo: Beatričė Bartnikaitė ir Markas Ivanauskas (1 skyrius) šoko ča ča ča, Gabija Bičkutė ir Benas Bartninkas (3 skyrius) šoko rumbą, Marley Arquines ir Nathan Krumhorn (4 skyrius) šoko Vienos valsą, Karolina Imbrasaitė ir Lukas Sekona (5 skyrius) šoko pasadoblį.

Suaugusiųjų grupėje varžėsi tėveliai Kristina Žuk ir Evaldas Girdžiūnas, mokytojos Vilmos draugai Jorge Licono su partnere Itza Espinosa ir

Mažieji šokėjai Gabija, Beatričė ir Benas su savo tėveliais.

Vertinimo komisijos nariai (iš k.): Arvydas Bagdonas, Vilma Vaičienė, Vitalija Ivinskis, Gintaras Grinkevičius, Audra Lintakienė.

Jaunimo centro salė virto šokių aikšte.

Audronės Sidaugienės nuotraukos

mokytojai Daiva Juzėnienė ir Mindaugas Braslauskas.

Žiūrovai negailėjo plojimų visoms vaikų poroms, o savo mylimiausias išrinko Gabiją ir Beną. Juos taip pat pažymėjo ir vertinimo komisija. Norime padėkoti visiems vaikučiams ir jų tėveliams už žavingas akimirkas su jų

vaikučiais – jie visi nugalėtojai.

Labai įdomu buvo stebėti suaugusiųjų pasirodymus. Pirmieji pasirodė Kristina ir Evaldas. Jie šoko tango. Nors abu šokėjai ne pirmą kartą susidūrė su pramoginiais šokiais, jiems taip pat prireikė daug repeticijų, kad šokis pavyktų. Smagu buvo stebėti ne

tik šokėjus, bet ir jų palaikymo komandą.

Antrieji pasirodė Jorge su savo partnere. Susižeidusi koją Jorge šokių partnerė mokytoja Vilma Sekona negalėjo šokti, ją pakeitė jų grupės narė. Ši pora sužavėjo mus aistringumu lotynišku šokiu Bachata ir akrobatiniais skrydžiais. Tikimės, kad mokytoja Vilma šį šokį sušoks kitą kartą, linkime jai kuo greičiau pasveikti.

Salsa šoko mokytojai Daiva ir Mindaugas. Penktus metus mokykloje antroks mokanti Daiva Juzėnienė ir daile jau antrus metus dėstantis Mindaugas šią patirtį pavadino iššūkiu – abu šokius mėgsta, bet niekada nešoko pramoginių. Jiems taip pat padėjo Sandra Krumhorn-Stašaitis, jie keletą savačių kiekvieną šeštadienį repetavo mokykloje po pamokų, ir jų premjera ne tik sužavėjo vakaro žiūrovus, bet taip pat atnešė ir pergalę. Ši pora iškovojo pagrindinę taurę, glėbį plojimų ir daug daug nuoširdžių šypsenų. Žavėjomes įdėtu darbu, šios poros drąsa ir dėkojome už nuostabų ir išraiškingą šokį.

Programoje taip pat dalyvavo 11 porų, kurios susibūrė į „Šokio mylėtojų“ grupę ir sušoko valsą „Mūsų dienos kaip šventė“. Kartu pasirodė Vida Brazaitytė ir Eduardo Fabianovich, Sandra ir Nerijus Stašaičiai, Laura ir Algis Kuliešiai, Mary Ellen ir Linas Martis, Vitalija Mickienė ir Ramūnas Vidžiūnas, Ingrida ir Edmondas Pranckevičiai, Rita ir Antanas Rašymai, Marija Adamonis ir Rimas Rekašius, Dalia ir Linas Sadauskai, Irma Zabarowski ir Domas Vaitkus, Lena ir Nerijus Bartnikai. Šis šokis buvo vakaro „vinis“. Jis privertė visus linguoti, dainuoti ir džiaugtis šiuo vakaru, šia akimirka. Šokio choreografija – Ramūnės Pabalės (Tomo Petreikio šokių studija Vilniuje).

Kai dalyviai buvo apdovanoti, įamžintos nugalėtojų šypsenos, išdalinti autografa, aukcionas vis tęsėsi, o svečiai linksminosi grojant Jūrutei ir Rimantui Grabliauskams.

Svečius vaišino „Kunigaikščių užėiga“, vakarienę patiekti padėjo mokinukų mamos ir dešimtokai Tautvydas Polius, Emilija Vaškytė ir Justina Ališauskaitė. Desertu pasirūpino mokytojos, mamytės ir „Racine bakery“.

Vakaro metu vyko ne tik tylūs aukcionas, bet ir loterija.

Širdingai dėkojame visiems, kurie mums aukojo ir mus rėmė, dovanavo dovanas aukcionui, rėmė mus finansiškai ar savo darbu, savo kūryba prisidėjo prie šios šventės sėkmės. Viliamės, kad matydami šio vakaro sėkmę, ne tik šie, bet ir visi mokinukai supras, kaip svarbu būti savo kultūros ir tautos dalimi ir šlietis vieniems prie kitų.

Audronė Sidaugienė – Čikagos liuanistinės mokyklos direktorės pavaduotoja.

Palikimas – liūdesį ženklinti viltimi

Iš atsisveikinimo su **a. a. Romu Sakadolskiu** popietės balandžio 9 d. Vilniuje

T. Antanas Saulaitis, SJ: „Dėkinga širdimi mename Romą, sugebėjusį žvelgti ir dirbti teigiamai, viltinai, su humoru, vis plačiau, vis giliau, su dėmesiu kiekvienam, kiekvienai, su giliu rūpesčiu Lietuva ir visų bendra gerove“.

2016 m. balandžio 9 d. Vilniuje, Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčioje (Vilniaus universitete) vyko atsisveikinimas su Romu Sakadolskiu. Šv. Mišias atnašavo kun. Antanas Saulaitis, SJ, giedojimo Bernardinų parapijos Tradicinio giedojimo ansambliis, vadovaujamas Dalios Vaičenavičienės. Kun. A. Saulaitis sakė: „Velyklaių ir šiose Mišiose su šeimos parinktais skaitiniais bei maldomis labai ryški Prisikėlimo viltis. Balta liturginė apranga atspindi troškimą ir galimybę persėkti kliūtis, išlipti iš duobės, susikibus kartu keliauti.“

Prilnatvės, nuolatinio Prisikėlimo siekiame asmeniškai, šeimoje, savo tautai, Bažnyčios bendruomenei, net pasauliui. Siekiame įvairiais būdais pagal savo sąžinę, gabumus, galimybes, vienaip ar kitaip tiesdami rankas ir širdis Dievop.

Prisikėlimo dvasia kviečia akis ir širdį kelti aukštyn, kaip ir Mišių maldos vedina. Rasti teigiamą, jungiantį, žmogišką ir žmonišką būdą bendrauti, stengtis ir pasiekti. Skaitiniuose ryškūs Dievo Kūrėjo pažadai vertinti žmogaus pastangas ir užtikrinti galutinę sėkmę. Dievo palyda leidžia mums būti kūrėjais savo mažame šeimos ar bendruomeninės pasaulyje, kūrybiniais ir drąsiais visuomenėje, moksle, mene ir kitose srityse.

Dėkinga širdimi mename Romą, sugebėjusį žvelgti ir dirbti teigiamai, viltinai, su humoru, vis plačiau, vis giliau, su dėmesiu kiekvienam, kiekvienai, su giliu rūpesčiu Lietuva ir visų bendra gerove“.

Iškart po Mišių visi nesiskirstė – prasidėjo „Atsisveikinimo su Romu Sakadolskiu“ popietė. Buvo susirinkę buvę Romo Sakadolskio studentai, bendradarbiai, draugai, kolegos žurnalistai. Atsisveikinimą vedė artimi Romo ir Emilijos Sakadolskių šeimos draugai – Vytautas ir Snieguolė Kavaliūnai.

Norinčių išsipasakoti buvo daug. Kalbėjo kunigas Antanas Saulaitis, Gintė Damušytė, Darius Kuolys (buvęs kultūros ministras, visuomenės veikėjas), Audronė Nugaraitė (VDU, kuriame žurnalistiką dėstė R. Sakadolskis, katedros vedėja), Laura Urbanavičiūtė (buvusi Romo studentė kalbėjo studentų vardu), Donatas Katkus

(muzikantas, orkestro vadovas ir dirigentas), žinomas žurnalistas, save vadinantis R. Sakadolskio mokiniu, Rytas Staselis, Rimantas Kanapienis – artimai draugavęs su Romu ir Emilija, Mykolas Drunga; buvo perskaityti Leono Narbučio ir Violetos Kelertienės atsiųsti prisiminimai ir kt.

Pateikiame kai kuriuos sutrumpintus pasakojimus.

Kun. Antanas Saulaitis: „Su Romu susipažinome I Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošoje (prasidėjo 1963 m.) ir kongreso metu 1966 m. Artimiausiu bendradarbiavome II PLJK 1972 m. Studijų dienose prie Clevelando giliai išgyvenome ir dar rimčiau sielojomės Lietuvos byla, kai tomis dienomis Lietuvoje susidegino (po Romo Kalantos) antras žmogus. Tąsyk susitelkimo vakaras buvo neužmirštamas, aktualus.“

Kongresas tęsėsi Kanados lietuvių skautų stovykloje Romuvoje. Emilija įsiskaitė siūlė paminėti Romo ir mano nuotyki. Tos stovyklos vakarinės programos vadovė buvo jauna menininkė. Na, žinote, kokie jie būna savotiški tie menininkai. Norėjome palaikyti jos savotišką planą – prisidėti prie vaidinimo – legendos apie Jūratę ir Kastytį. Na, ir kaip dabar galite numanyti – vienas vaidintojas buvo Romas, o antras – štai dabar stovi prieš jus... Tokie buvom Jūratė ir Kastytis Lapės ežero parantėje.

Dar daugiau kartu dirbome ruošdami III PLJK, kuris 1974–1975 m. Kalėdų atostogų metu buvo nukeltas į Pietų Ameriką palaikyti, gaivinti tų šalių lietuvių bendruomenes bei jaunimą. 1972 m. buvo įsteigta Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga su valdybos branduoliu pietinėje P. Amerikoje – Brazilijoje, Argentinoje, Urugvajuje. Tuomet visos trys šalys buvo valdomos karinių diktatūrų, iš P. Amerikos nebuvo įmanoma su kitomis šalimis palaikyti sklandžių ryšių. Čia pasitaravo PLJS Ryšių centras Čikagoje. Dar kitas Romo su talkininkais uždavinys buvo sėkmingai išvystyti PLJK programą visumai, visokių šalių atstovams ir pritaikytą P. Amerikos jaunimo reikmėms, vietos galimybėms.

Romo palikimas padeda liūdesį ženklinti viltimi ir dėkingumu. Sugebėjo susikalbėti su kiekvienu, lengvai bendrauti, pasižymėjo tiesumu, gero ir gėrio troškimu, rūpesčiu bendram la-

bui, meile Lietuvai ir lietuviams, atvirumu pasauliui, geru humoru. Neužmirštamas jo balsas bei rankų judesiai, kai ką nors aiškino ar dėstė. Sugebėjo išžvelgti geriau, giliau ir kitaip, išgirsti kitą asmenį su jautrumu žmogaus savybėms, silpnybėms ir stiprybėms.

Su Romu ir Emilija mus sieja ir ilgametė asmeniška draugystė, įskaitant sužieduotuves, santuoką, visą bendravimą. Į juodu žvelgi kaip į vieną tiek užsienyje, tiek Lietuvoje.

Mename Romą dėkinga širdimi“.

Perskaityti Leono Narbučio prisiminimai: „Pirmą kartą su Romu susipažinau 1968 metais, pirmosiomis balandžio dienomis. Tais neramiais septintojo dešimtmečio laikais, kai amerikiečiai kovojo Vietname, o juodaodžiai ieškojo lygybės Amerikoje, „Margučio“ laidos buvo transliuojamos iš radijo stoties studijos, kuri kaip tik buvo neramiame rajone prie Madison ir Western gatvių sankryžos. 1968 metais, balandžio 4 dieną, buvo nužudytas Martin Luther King. Kitą dieną skambina man Petras Petrutis ir sako: „Leonai, „Margučio“ šiandien ne-transliuosime, nes gatvėje – riaušės, o studijos personalas, apimtas panikos, sėdi užsiraikinęs... Mat vyksta protestai dėl Kingo nužudymo. Paskambinsiu, kai sužinosiu, kada vėl galėsi-me transliacijas pradėti“.

Praėjo pora dienų, ir radijo stotis

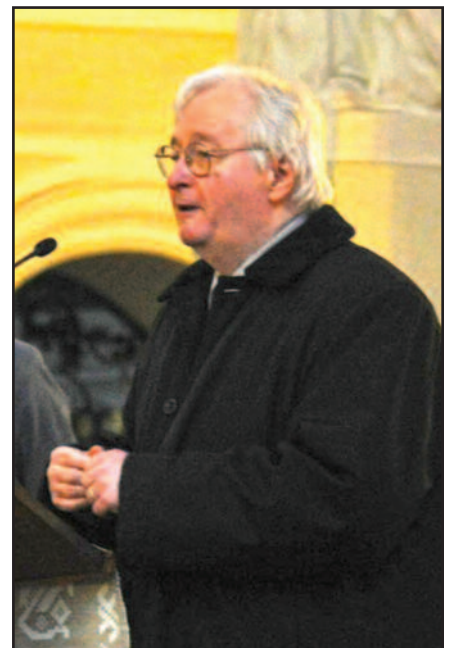
surado mums alternatyvią studiją, iš kurios vėl galėjome transliuoti. Jau vakare susiruošėm su Petru važiuoti į studiją ir einame pro duris iš „Margučio“ raštinės; kaip tik tuo metu tarpduryje susitinkame jauną vaikina. Petras ir sako man: „Leonai, būk pažįstamas su Romu Sakadolskiu. Jau susitariau: jis bus mūsų bendradarbis“.

Nors ilgą laiką bendravau su Romu, bet tie mūsų gyvenimo „susi-bėgimai“, nors artimi, bet visuomet būdavo proginiai. Žinau, kad 1969 metais jis buvo pakviestas „Amerikos balso“ tapti neetatiniu korespondentu Čikagoje, bet lygiagrečiai darbavosi ir „Margutyje“. Esu tikras, kad Petro Petručio dėka, nes Petras palaikė artimus ryšius su „Amerikos balsu“ – Romas ir pradėjo savo karjerą Washingtone. Pirmą kartą jis ten atsirado 1973 metais, o po ketverių metų sugrįžo kaip Čikagos „Amerikos balso“ biuro korespondentas. Bet Romas Čikagoje ilgai neužsibuvo, išsikėlė į Washingtoną, tik šį kartą jau vadovauti „Amerikos balso“ lietuvių redakcijai.

Tada ir vėl prasidėjo mano tiesioginis bendravimas su Romu; jis mane pakvietė tapti „Amerikos balso“ korespondentu Čikagoje. Tais laikais gan artimai darbavau ir „Margutyje“. Gerai atsimenu, kad tuo laikotarpiu gaudavom daug informacijos iš Romo apie tuometinę Lietuvos politinę padėtį. O baigiantis devintajam dešimtmečiui pradėjome gauti infor-

Darius Kuolys

Mykolas Drunga

Audronė Nugaraitė

macijos ir iš Lietuvių informacijos centro New Yorke, kuriame dirbo Gintė Damušytė. Gerai prisimenu sausio 13-ąją, nes tą vakarą man teko vesti „Margučio“ laidą: paleidi muziką į eterį ir bėgi prie fakso, – kad apie Lietuvos įvykius lietuviškai Čikagai galima būtų paskelbti naujausią informaciją tiesiogiai eteryje.

Kai 2006 metais Romas persikėlė į Lietuvą, mes vėl pradėjome susitikinėti. Bet šį kartą mus jungė jau ne tik eteris, bet ir Kybartai. Nors Romas gimė pokarinėje Vokietijoje, bet jo tėveliai kybartiečiai pasitraukė iš Lietuvos su paskutiniu traukiniu iš Kybartų. Taip įvyko, kad mūsų šeima, – o aš tuo metu jau buvau aštuonerių, – 1944-ųjų liepos ar rugpjūčio mėnesį irgi apleidome Lietuvą traukiniu iš Kybartų. Ar mūsų traukinys iš Kybartų geležinkelio stoties (tada vadintos Virbalio) buvo paskutinis, nežinau, bet jei taip, tai įdomus sutapimas... O per pokalbius su Romu jau Lietuvoje visuomet tekdamas pasakoti, kas naujo vyksta Kybartuose. Jaučiu, kad Kybartai jo širdyje užėmė ypatingą vietą, nes visad jautė sąlytį su tėvyne per savo tėvus.

Paskutinį kartą susitikome praėjusį spalį.

Perskaityti **Violetos Kelertienės** prisiminimai: „Romą Sakadolskį, kaip ir jo gyvenimo draugę Emiliją, teko laimėti pažinti daugiau negu 35 metus. Man Romas visada sudarė ypač autentiško žmogaus įspūdį, virš visko jam buvo lietuviškumas ir Lietuvos ateitis, jos kultūra, mokslas, švietimas. Per tai mes ir susipažinome, nes apie 1970-uosius Romas ir Emilija kartu su Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga įsteigė Lituanistikos seminarą, dviejų savaitėlių intensyvius, uždarus vasaros kursus, kur išsivijios studentams buvo dėstomi visi dalykai, susiję su lituanistika – nuo kalbos, literatūros, istorijos iki vienkartinio kursų, pvz., disidentinė spauda, išsivijios teatras, archeologija ir pan. Seminaras veikė maždaug 15 metų.

Sakadolskiai globojo visą seminarą, subūrė gerus lektorius, rūpinosi ne tik būstu, paskaitom, finansais, bet ir jaunimo, savanoriškai uždaryto į vienuolyną, gerove, tvarka, disciplina. Romą aš atsimenu tai prakaituojantį Amerikos Vidurio Vakarų vasaros karštyje, velkantį savo suvežtą universiteto lygio biblioteką iš autobusiuko, kad kursai galėtų vykti kuo aukštesniu lygiu; kitą kartą vaidinantį griežtą seminaro „tėvą“, kai dalis jaunimo nusizengė seminaro taisykloms – pabėgo picos į netolimą miestelį. Visi beveik verkdami pripažino savo kaltę, suprato užgavę gerojo

Rytas Staselis

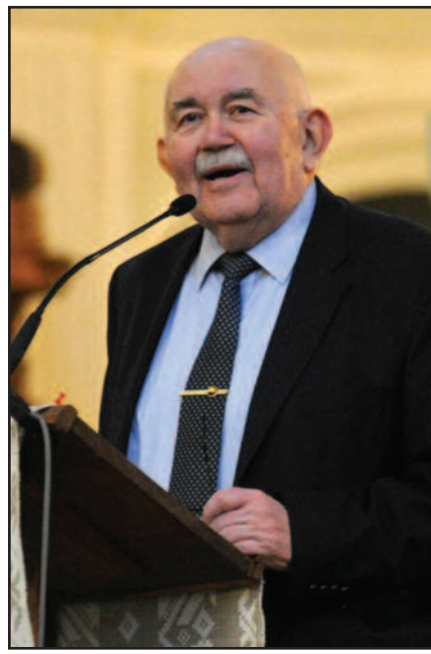
Romo širdį, paskui dar intensyviau kalė linksnius ir kitką. Sakadolskiai buvo seminario globėjai visom prasmėm, nes kursantai ir lektoriai būdavo kartu visą parą, paskaitos ir ypač mokymasis tęsėsi non-stop. O per seminario rankas praėjo keli šimtai, gal net pusė tūkstančio gabių studentų, – vėliau matydavau jų vardus tarp išsivijos aktyvistų, rašančių į spaudą, dalyvaujančių daugybėje frontų, net ir Lietuvoje, prieš Atgimimą ir jau po.

Prisimenu, kaip Algirdas Greimas dar 1976 m. man pasakojo, kad geriausią jo gyvenime interviu su juo darė jaunuolis su keista pavarde, paskui pats prisiminė: „Aha, tai buvo Sakadolskis“, kuris, mažai žinodamas apie semiotiką, labai greitai susiorientavo ir protingai parašė apie pasaulio pripažintą mokslininką. Galiu paliudyti, jog man įvyko panašiai. Kai Romas su manim ruošė laidą „Amerikos balsui“, mano nuostabai iš manęs išgavo įdomiausių minčių apie mano disertacijos temą, minčių, kurių aš pati net nežinojau, kad turiu ir žinau. Romas – neeilinio gabumo suvokėjas, nuostabaus balso, iškalbos ir dikcijos, nekaltant apie lietuvių kalbos niuansų žinias, žodyno platumą. Kito tokio profilio, tokio talentingo, tiek dirbančio ir, save alinančio, išsivijoje tikrai nebuvo.

Viena mūsų „sergančia“ Lietuva tema, pradėta vystyti dar seminario laikais, buvo ne tik, kaip dirbti Lietuvai reikšmingą darbą Amerikos fone, ką kai kuriems iš mūsų pavyko padaryti, bet ir kaip persikelti gyventi į Lietuvą ir ten išsiterpti į vietinį gyvenimą. Svajodami sakydavom, kad persikelsime į Vilnių, įsteigsime priemiestį „Išsivėnus“ ir infiltruosime į kraštą savo idėjas. Taip kalbėdavome 1980-ųjų pradžioje, kai šviesos Lietuvoje dar nesimatė.

Romas sukaupe didelę biblioteką savo namuose, vežė archyvinę medžiagą, popierinę ir garsinę, jau perduotą ir dar perduotiną, liksiančią Lietuvoje.

Jam daug gerų broožų buvo duota, tiesiog įgimta, bet jis mokėjo viską paversti tėvynei naudingomis koncepcijomis, niekad nenustojo dirbęs ir save spaudęs atlikti kuo daugiau. Nuo to laiko, kai Romas ir Emilija išsikūrė Vilniuje, visada apsistodavau pas juos. Romas vis akindavo mane kuo daugiau reikštis naujojoje Lietuvoje, džiaugėsi, kai atvykdavau mokslo tikslais, o aš matydavau, kaip jis nusenusta kelioms valandoms kėdėje prie kompiuterio ir vidury nakties jau vėl verdasi kavos, vėl, kad ir išvargęs, kad ir dažnai skausmuose, grįžta prie nesibaigiančių darbų, paskaitų, ateinančių knygų pasiskolinti žurnalistikos studentų, o

Donatas Katkus

jeigu dar jie pasilikdavo pasikalbėti, tai jam jau būdavo šventė. Jis buvo gimęs mokytoju, plataus akiračio žmogus, savo laikmečio fenomenas.

Lai jis būna Sakadolskis, unikalus, bet tiek pat tautai atsidavęs ir atlikęs kaip ir anie Lietuvos patriotai”.

Gintė Damušytė: „Negaliu prisiminti to tikslaus momento, kada susipažinau su Romu. Tik žinau, kad gyvenant Amerikoje mus siejo nepaprastas solidarumas, nuo mažens tėvų skatinamas tikėjimas, kad Lietuva bus nepriklausoma ir laisva (nors ir nebuvom tikri, ar tos dienos sulauksime), o dar ir supratimas, kad privalome įveikti informacinę izoliacijos sąlygą, kuriomis sovietų okupacijos laikotarpiu gyveno lietuvių tauta. Mūsų bendradarbiavimas buvo ypač stiprus, kai Romas dirbo „Amerikos balse“ Washingtono, o aš – Lietuvių informacijos centre New Yorke.

Kai 1979 m. buvo nuspręsta įsteigti Lietuvių informacijos centrą, kuris Lietuvos pogrindžio spaudai užsienyje suteikė galingesnį skambesį, kreipiausi į Romą dėl patarimo. Kaip profesionalus žurnalistas Romas puikiai suprato, kad religijos laisvė yra viena iš laisvių, būtinų gyvenant demokratinėje visuomenėje. Todėl jis ir jo redakcija labai vertino, kai gaudavo pogrindžio spaudos leidinį „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“, kurią „Religinė šalpa“ vertė, publikavo ir platinė anglų kalba.

Prasidėjo kūrybiškas bendradarbiavimas su Romu, kai rašomosios mašinėlėmis, palyginus negausiais tiražais multiplikuojama ir skleidžiama,

pogrindžio spauda Lietuvoje pradėjo pasiekti užsienį. Mums rūpėjo tą informaciją objektyviai ir įtikinančiai perduoti skeptiškai nusiteikusiam Vakarų pasauliui, taip pat už geležinės uždangos esančiai Lietuvai.

Pagrindinė „Amerikos balso“ misija buvo pramušti informacinę izoliaciją, pateikti Lietuvos žmonėms daugiau informacijos apie tai, kas iš tiesų vyksta pasaulyje, kas vyksta aplink patį žmogų. Romas tai darė sistemingai ir planingai, ir kartais laviuodamas ant įstatymo ribos. „Amerikos balso“ administracija buvo jautri ir atsargi. Nenorėjo, kad laidomis būtų kurstomos nepagrįstos klausytojų viltys. Romas turėjo daug lojalių klausytojų Lietuvoje.

Sąjūdžio laikais „Amerikos balsas“, kaip ir Lietuvių informacijos centras, tapo Sąjūdžio veikėjų priemone pasakoti Lietuvai ir pasauliui, kas vyksta Lietuvoje. Bet ir „Amerikos balse“ dirbo įvairių pažiūrų žmonių, ir ne visi jie buvo palankūs Baltijos šalių reikalui. Administracijos atsargumas kartais būdavo perlenkiamas.

„Amerikos balsas“ turėjo auksinę taisyklę, kad kiekvienai žinutei būtinas antras patvirtinantis šaltinis. Redakcija sugalvojo įkurti kone savo žinių agentūrą, kuri leido žinių iš Lietuvos biuletinį „Advisories“. Šis biuletinis buvo platinamas visoms „Amerikos balso“ redakcijoms, įskaitant centrinių žinių skyrių. Tokiu būdu žinios apie Sąjūdį atsidurdavo ne tik lietuvių laidose. Šitaip kūrybiškai Romas apėjo biurokratinį rėmus. Lietuvių informacijos centras suprato „Amerikos balso“ darbo esmę ir padėjo Romui. Mes buvom kūrybingi partneriai, kurie su gerais rezultatais įveikėme Lietuvos informacinę izoliaciją ir žinių apie Lietuvą vakuumą užsienyje. Yra dar daug dalykų, kuriuos būtų galima papasakoti, bet tam reiktų atskiros knygos, – ir ne vienos.

Gūdziais sovietiniais laikais, kai tikrai nebuvo jokio pagrindo vilčiai, kad Lietuva netrukus bus laisva, Romas nenustojo tuo tikėti ir to siekti konkrečiais darbais. Atgimimo laikais Romas atliko svarbų vaidmenį informuojant plačiąją Lietuvos auditoriją apie nesustabdomą Sąjūdžio traukinį ir Lietuvos kelią į valstybės atkūrimą. Ir nuostabu, kad grįžęs namo į Lietuvą su žmona Emilija, jis ir toliau nuosekliai puoselėjo tas pačias vertybes – pagarbą tiesai ir nuomonių įvairovei bei pilietinį sąmoningumą. Amžiną atilsį.

Parengė **Vitalius Zaikauskas**

„Jūratė ir Kastytis“, 1972 m. Kastytis – kairėje (Romas Sakadolskis), Jūratė – dešinėje (Antanas Saulaitis). Archyvinė nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Į provokacijas JAV galėjo atsakyti rimčiau

Vilnius/Miami (BNS) – JAV valstybės sekretorius John Kerry pareiškė, kad Amerikos karo laivas turėjo teisę pradėti šaudyti į Rusijos naikintuvus, kurie praėjusią savaitę provokuojamai skraidė labai arti jo, kai tas eskadrinis minininkas plaukė Baltijos jūroje tarptautiniuose vandenyse.

Valdomomis raketomis apginkluotas minininkas „USS Donald Cook“ pranešė, kad Rusijos šturmo lėktuvai Su-24, skraidydami poromis, balandžio 11–12 dienomis ne vieną kartą praskrido vos per 9 metrus nuo jo. Duodamas interviu televizijai „CNN Es-

panol“, J. Kerry pasmerkė Rusijos veiksmus ir pabrėžė, kad pagal karinių veiksmų taisykles tie lėktuvai galėjo būti numušti.

Visais atvejais karinis vadas turi teisę ginti savo laivą, lėktuvą ar kitą objektą. Tikimasi, kad vadas priims geriausią sprendimą, ar jo laivui arba kitam objektui gresia betarpiškas pavojus.

Baltųjų rūmų atstovas Joshua Earnest sakė, kad JAV išsakė savo susirūpinimą per savo karinį atašė JAV ambasadoje Maskvoje.

JAV ataskaitoje – pyla Lietuvai

Vilnius/Washingtonas (BNS) – Lietuvai kol kas sunkiai sekasi užtikrinti vaikų teises ir kovoti su mažumų diskriminacija, perspėjo Jungtinės Valstijos kasmetinėje ataskaitoje apie žmogaus teisių situaciją pasaulyje.

„Rimčiausios žmogaus teisių problemos yra susijusios su teisingumo sistema, vaikų gerove ir netolerancija mažumoms“, – rašoma paskelbtame dokumente, kuriame Washingtonas nevengė kritikuoti ir savo sąjungininkų.

Jungtinių Valstijų pareigūnų vertinimu, kai kuriuose kalėjimuose ir su laikymo įstaigose Lietuvoje sąlygos neatitinka nustatytų standartų, toliau išlieka ilgalaikio ikiteisminio laisvės atėmimo problema.

„Vaikai patiria išnaudojimą ir šeimose, ir institucijose, į kurias jie vis dar patenka, nepaisant pavojaus jų

sveikatai ir padidėjusios nepilnamečių nusikalstamumo, prekybos žmonėmis ir prostitucijos rizikos“, – teigia JAV Valstybės departamentas.

Anot Washingtono, Lietuvoje netolerancija pasireiškia ksenofobija, antisemitizmu, išankstiniu nusistatymu prieš etnines mažumas ir prieš lesbietes, gėjus, biseksualus, translyčius asmenis ir hermafroditus.

Dokumente atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvoje galioja Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas, ribojantis informaciją, kuria „niekinamos šeimos vertybės, skatinama kitokia, negu Konstitucijoje ir Civiliniame kodekse įtvirtinta santuokos sudarymo ir šeimos kūrimo samprata“. Homoseksualų teisių gynėjai teigia, kad šis įstatymas riboja informacijos sklaidą apie seksualines mažumas.

Rugsėjų Lietuvoje svečiuosis M. Albright

Vilnius („Draugo“ info) – Su buvusia JAV valstybės sekretore Madeleine Albright balandžio 16 dieną susitikęs užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius tikisi, kad ji rudenį atvyks į Vilnių dalyvauti Lietuvos diplomatinių santykių su Vakarais atkūrimo 25-mečio renginiuose.

L. Linkevičius ir buvusi JAV diplomatijos vadovė susitiko Bratislavoje, kur vyko tarptautinis saugumo forumas.

Ministras teigė, kad susitikime M. Albright pareiškė, jog „Rusija pažeidė daugelį (1997 metų NATO ir Rusijos sutarties) normų ir nepateisino lūkesčių“. Ši sutartis buvo parengta tuo metu, kai M. Albright ėjo valstybės sekretorės pareigas.

Pastaruoju metu sutarties nuostatos dažnai minimos, diskutuojant dėl Rusijos veiksmų Ukrainoje bei Baltijos jūros regione ir NATO pajėgumų Baltijos šalyse stiprinimo.

Ar Lietuva žais Europos krepšinio čempionate?

Vilnius/Ženeva (ELTA) – Kaip praneša užsienio žiniasklaida, Tarptautinės krepšinio federacijos Europos padalinys (FIBA Europe) 14-ai Europos federacijų išsiuntė laiškus, kuriuose informuojama apie jų pašalinimą iš 2017 metų Europos čempionato.

Tokius laiškus gavo Slovėnijos, Kroatijos, Serbijos, Juodkalnijos, Makedonijos, Rusijos, Ispanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Lietuvos, Italijos, Graikijos, Izraelio, Lenkijos bei Turkijos federacijos.

Toks sprendimas priimtas dėl to, kad šių šalių ekipos pasirinko dalyvauti Eurolygos ir Europos taurės

FIBA pranešė apie Lietuvos krepšinio komandos pašalinimą iš 2017 metų čempionato. Tv3 nuotr.

turnyruose, o ne naujai FIBA įkurtoje Čempionų lygoje.

„FIBA Europe“ laiške informuoja, kad jeigu duomenys apie klubų pasirinktus turnyrus nėra teisingi, juos galima patikslinti iki balandžio 20 dienos.

Rusiją baugina saugesnės Baltijos šalys

Maskva (Alfa.lt) – Rusija pasinaudos retomis derybomis su NATO, kad pasisakytų prieš Aljanso „visiškai nepateisinamą“ kariuomenės telkimą Baltijos valstybėse, pareiškė Maskvos ambasadorius Briuselyje, pridurdamas, kad Aljansas naudoja Ukrainos krizę kaip pretekstą.

Rusijos ir NATO ambasadoriai balandžio 20 dieną pirmą kartą susitiks oficialių derybų po dvejų metų pertraukos ir aptars saugumo problemas, tarp jų krizę Ukrainoje.

Rusijos atstovas prie NATO Aleksandras Gruško sakė: „Šiandien turime karinę santalką Baltijos jūroje, kas mūsų nuomone yra visiškai ne-

pateisinama, NATO ir Rusijos santykių būklė yra labai bloga“. Jis sakė, kad bendrauti tapo sunkiau, kai NATO išaldė bet koki bendradarbiavimą su Maskva dėl Krymo atplėšimo nuo Ukrainos 2014-ųjų kovą.

NATO ir jos partnerės Rusijos atstovai susitikdavo reguliariai iki Ukrainą ištikusios krizės, dėl kurios, daugelio nuomone, kilo grėsmė grįžti prie Šaltojo karo laikų priešpriešos. „NATO nusprendė plėstis, persikėlė arčiau Rusijos sienų, – teigė A. Gruško. – NATO turi pasirinkti, kokių santykių su Rusija ji nori ilgesniu laikotarpiu“.

Čekija nebenori būti Čekija

Praha („Draugo“ info) – Čekija, kurios pavadinimas angliškai iki šiol skambėjo kaip „Czech Republic“ nuo šiol norėtų būti vadinama „Czechia“. Vokiškai naujasis šalies pavadinimas turėtų būti „Tschechien“, o prancūziškai – „Tschéquie“.

Šalis neatsisako oficialaus pavadinimo Čekijos Respublika, tačiau kasdienėje kalboje norėtų būti vadinama trumpiau. Angliškai šalis ir dabar kartais vadinama „Czech“, tačiau kalbininkai pabrėžia, kad tai yra būdvardis, o ne šalies pavadinimas.

mas.

1993 m. įkurtos valstybės – Čekija ir Slovakija – susidarė skilus Čekoslovakijai. Pasaulyje šis atvejis irgi nebūtų pirmasis, juo labiau, kad buvo svarstyta ir „Lithuania“ vardo keitimas.

Idėjos kritikai tikina, kad pavadinimas „Czechia“ – pernelyg panašus į Rusijai priklausiančios Čėčenijos (angliškai – „Chechnya“) pavadinimą.

Naują pavadinimą dar turi patvirtinti šalies parlamentas ir apsvarstyti Jungtinės Tautos.

Parduodama Mona Lisa vila

Mona Lisa nebeturėtų kur sugrįžti.

Wikipedia nuotr.

Roma (ELTA) – Toskanoje parduodama vila, kurioje kadaise gyveno Mona Lisa.

Vila šiandien žinoma „Antinori“ vardu, ją tikimasi parduoti už daugiau kaip 10 mln. eurų.

Netoli Florencijos stovinti vila 1498–1517 metais priklausė Francesco del Gioconda šeimai. Šis buvęs Lisa Gherardini vyras. Ar paveiksle tikrai įamžinta Lisa Gherardini, nėra vi-

siškai aišku. Tačiau daugelis mano, kad Florencijos šilko prekeivis F. del Gioconda 1503 metais užsakė Leonardo da Vinci nutapyti savo žmonos portretą.

Parduodama vila yra 2 800 kvadratinė metrų dydžio. Sklypui dar priklauso koplyčia ir keli kiti pastatai, taip pat 3 700 kvadratinė metrų dydžio sodas.

Baiminantis žemės drebėjimo japonai palieka namus

Tokijas (ELTA) – Baiminantis, kad šalyje vėl įvyks žemės drebėjimas, pareigūnai liepė evakuotis beveik 250 tūkst. žmonių.

Pastarąją savaitę Japonijos pietvakariuose esančią Kyushu salą sukrėtė du stiprūs žemės drebėjimai. Per juos žuvo mažiausiai 42 žmonės. Japonijos meteorologijos agentūra pranešė, kad per ateinančias dienas vėl gali prasidėti požeminiai smūgiai.

Per žemės drebėjimus nukentėjo

daugiau kaip tūkstantis žmonių, nunikoti pastatai, keliai ir tiltai. Apie 30 tūkst. gelbėjimo tarnybų darbuotojų ieško išgyvenusiųjų. Policijos duomenimis, 11 žmonių vis dar laikomi dingusiais.

Pirmadienį parlamente kalbėjęs Japonijos premjeras Shinzo Abė sakė, kad reikia dėti daugiau pastangų, norint užtikrinti žmonių saugumą ir paragino paskelbti regioną nelaimės zona.

Upton Sinclair romano „Džiunglės“ renginys Jane Addams Hull-House Iliojaus universitete Čikagoje

GIEDRIUS SUBAČIUS

Balandžio 14 dieną Iliojaus universiteto Čikagoje Jane Addams Hull-House muziejuje vyko diskusija apie Upton Sinclair romaną „Džiunglės“: „Propaganda prieš literatūrą, literatūra kaip propaganda“, pagrindinis pranešėjas Northwestern universiteto asocijuotasis profesorius Bill Savage. Renginį organizavo Hull-House ir „Chicago Literary Hall of Fame“ (vadovas Richard Reeder).

Renginys prasidėjo nuo maisto – lietuviško kugelio ir burokėlių salotų bei meksikietišku tamales. Hull-House šeimininkės Lauren Rhodes ir Rachel Caidor maistą rinko jungdamos dvi tradicijas: lietuvių, aprašytų „Džiunglėse“, gyvenusių Čikagos „Back of the Yards“ rajone anais laikais, ir meksikiečių, apsistojuusių ten dabar (pavyzdžiui, Šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčia šandien labiausiai tarnauja jų poreikiams).

Lauren Rhodes ir Rachel Caidor atidarė renginį, džiaugėsi galėdamos suburti įvairias Čikagos bendruomenes, Rachel lūpose dažnai skambėjo žodis „kugelis“, o Lauren – „labas“, „ačiū“, latviškas „paldies“. Kalbėta apie socialinę nelygybę, prieš kurią kovojo tiek Jane Addams, tiek Upton Sinclair. Yra žinoma, kad Sinclair lankėsi Hull-House, kai rinko medžiagą savo būsimam romanui 1904 metais, jis pietavo su Jane Addams. Kadangi dabartinis renginys kaip tik vyko buvusioje valgykloje, tai neatstoja mintis, kad prieš 112 metų šioje patalpoje pietus valgyti turėjo ir pats „Džiunglių“ autorius.

Oracle teatro aktorius Andrew Rathberger perskaitė kelias „Džiunglių“ ištraukas: apie Jurgio Rudkaus šeimos keliavimą tramvajumi pro daugybę nušiuusių namų iki Čikagos skerdyklų, kur juos pasitiko ypatingi garsai ir kvapai, apie vaikus, parduvinėjančius laikraščius, renkančius gatvėse cigarus nuorūkas, miegančius tarpvartėse, apie Tamošių Kušleiką, lietuvių vestuvėse nenuitaikantį grojamų natų, bet įkvėptą smuikininką. Rathberger pasidalijo patirtimi apie jų teatre pastatytas Sinclair „Džiungles“. Jurgį Rudką ten vaidinęs afroamerikietis aktorius, kartu išryškines ne tik socialinės, bet ir rasinės nelygybės problemas.

Prof. Bill Savage kalbėjo apie daug įvairių dalykų, bet būdamas literatūros specialistas, daugiausia dėmesio

Prof. Bill Savage

Rengėjų nuotraukos

Diskusijų dalyviai Hull-House valgykloje

kreipė į literatūrinius „Džiunglių“ aspektus. Jis surinko daug citatų iš spausdintų romano recenzijų, tiek labai teigiamų (Sinclair buvo lyginamas su Emile Zola, prancūzų natūralizmo literatūros pradininku), tiek neigiamų – net pats Prezidentas Theodore Roosevelt, nors paveiktas „Džiunglių“ pakeitė mėsos gaminimo kontrolės įstatymus, Sinclair vadino muckraker „mėslo grabotoju“ ir nemėgo jo literatūros. Profesorius Savage nuomone, kad ir kaip kritiškai būtų apie „Džiungles“ kalbama, tai jaudinanti liūdna herojaus darbininko Jurgio Rudkaus istorija. Tai realizmas, įgalinęs literatūrą kalbėti apie bet koki žmogaus istoriją, nebūtinai apie princus aukštose pilyse. Tai ne užslėptų užuominų ir lukštentinų kodų literatūra, tai tiesus, atviras, skaudus realybės pasakojimas. Sinclair pririnko baisių faktų apie susižeidimus ir užsikrėtimus, skerdžiant gyvulius, apie gimdymus, pasibaigiančius mirtimi, apie gatvės baloje paskendusio vaiko mirtį. Ir literatūroje

taip galima daryti. Tik Savage negalėjo pritari tam, kad Sinclair atrinko vien juodas gyvenimo spalvas, kad nematė kitokių gyvenimo atspalvių, neparodė jo komplikotesnio; pavyzdžiui, ignoravo tuo metu ypač aktyvią parapijų veiklą – atsvarą sunkiai pakeliamai kasdienybei.

Diskusijose, be kitų minčių, keltas klausimas, ar tiksliai romane pavaiz-

duota lietuvių emigracija. Kalbėta apie netyčinį Sinclair patekimą į lietuvių vestuves, kurios labiausiai ir nulėmė jo norą pasirinkti lietuvių savo knygai. Buvo dalijama skrajutė apie vyksiančią 2–3 valandų ekskursiją pėsčiomis po Čikagos skerdyklų rajoną (balandžio 24 d., sekmadienį, 10 val. r., ekskursija prasidės nuo S. Halsted ir Exchange Ave. sankryžos).

Iš k.: Lauren Rhodes, prof. Bill Savage, Andrew Rathgeber

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE., BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 630-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60659
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)
1138 B S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9666

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

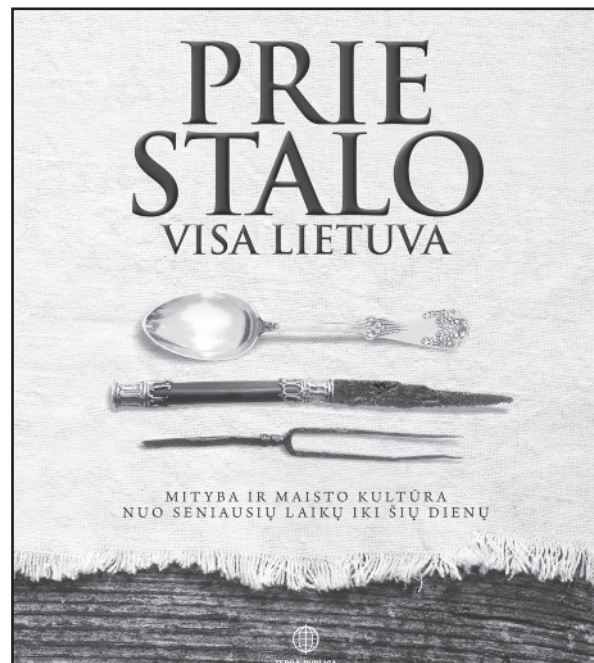
Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohnwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Dalis knygų autorių (iš k.): N. Černiauskas, R. Ruibienė ir J. Minelgaitė.

A. Vaškevičiaus nuotraukos Naujoji knyga – ir puošni, ir išsami.

Išleista knyga apie tai, ką valgė Lietuvos prezidentai ir kiti garsūs žmonės

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kaune įsikūrusi leidykla „Terra Publica“ neseniai išleido solidžią, gausiai iliustruotą ir labai įdomią knygą „Prie stalo visa Lietuva“. Gausus leidėjų suburtas autorių kolektyvas idėjo daug darbo, kad kruopščiai ištyrinėtų ir skaitytojams pateiktų labai įdomią medžiagą apie Lietuvos mitybos ir maisto kultūrą nuo seniausių laikų iki šių dienų, pristatytų įvairių Lietuvoje gyvenusių socialinių sluoksnių bei tautų virtuvę. Tai pirmoji tokios apimties knyga, kurios puslapius verčiant prieš akis prabėga ne vienas šimtmetis, suformavęs savitą, daugiasluoksnią, įvairiaspalvę Lietuvos maisto kultūrą.

Skaitydamas šią knygą kiekvienas gali susipažinti su seniausiais archeologiniais radiniais, kurie liudija apie protėvių maistą, čia atskleidžiamos Lietuvos didikų ir valdovų kasdienybės ir puotų palaptys, pasakojama, ką valgė vienuoliai, itin daug dėmesio skiriama tarpukario virtuvei, to meto restoranams ir kavinėms, taip pat pateikiama įdomių detalių apie tai, ką valgė visi trys to meto Lietuvos prezidentai, kiti įžymūs žmonės.

Gausiai į knygos pristatymą Maironio lietuvių literatūros muziejuje susirinkę skaitytojai sužinojo, kad ši vieta pasirinkta knygai pristatyti neatsitiktinai – būtent Maironio namuose, kuriuos jis Kauno centre nusipirko 1909 metais, iki 1914-ųjų veikė mergaičių namų ūkio mokykla, kur jos mokėsi ir maisto gamtinimo paslapčių, o taip pat daržininkystės, nes čia būta nemažo daržo ir sodų.

Leidyklos „Terra Publica“, kasmet išleidžiančios apie 50 pavadinimų įvairių knygų vadovas Vytautas Kandrotas pasidžiaugė, kad pavyko suburti puikų autorių kolektyvą, dirbusį išradingai ir įdomiai – tai leido parengti išties vertingą ir intri-

guojančią knygą apie lietuvišką virtuvę.

Knygoje rado vietą ir garsių rašytojų Juozo Tumo-Vaižganto, Juozo Grušo, Salomėjos Nėries, Balio Sruogos, taip pat menininkų Juozo Zikaro, Boriso Dauguviečio ir kitų virtuvių, mėgstamo maisto aprašymai, o skyrių apie prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus maisto pomėgius parašiusi Istorinės prezidentūros Kaune istorikė Justina Minelgaitė pateikė anksčiau negirdėtų detalių apie svarbiausių valstybės vyrų mėgtą maistą ir jų bei jos šeimos narių maitinimosi ypatumus.

Apie tai, kaip maitintasi 1918–1940 metais Lietuvoje knygoje rašo ir pristatymo metu pasakojo Vilniaus universiteto istorijos daktaras Norbertas Černiauskas. Jis sakė, kad dar viduramžiais Lietuvos didikai rengdavo ilgas puotas, kurios prasidėdavo 6 val. v. ir tęsdavosi net po aštuonias valandas, o jų metu stalus nukraudavo kokiais 25 ar dar daugiau skirtingų patiekalų, tarp kurių būdavo ir povai, avinai, gulbės, riebus gaidžiai.

Vos Nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje maitintasi kukliai, ir nors elitas buvo visko pertekęs, bet apie 90 proc. gyventojų virtuvė buvo skurdi. Tačiau jau netrukus padėtis keitėsi, ir ketvirtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje maitinimasis labai pagerėjo.

„Man teko skaityti 1965 metų išleidžiamos „Metmenų“ žurnale paskelbtą straipsnį, kuriame Amerikoje gyvenęs teisininkas Vytautas Vaitiekūnas, pripažinęs, jog 1918–1940 metais Lietuva mažai kuo galėjo prilygti Amerikai, teigia, kad savo saldainiais ne tik prilygo, bet ir pralenkė ją. Kita vertus, tuo metu pagal sunaudojamą per parą maisto energetinės vertės kalorijų skaičių – 3 tūkstančius Lietuva Europoje užėmė tikrai aukštą penktą vietą“, – pasakojo istorikas.

Jis šmaikščiai prisiminė 1934-uosius metus, kai

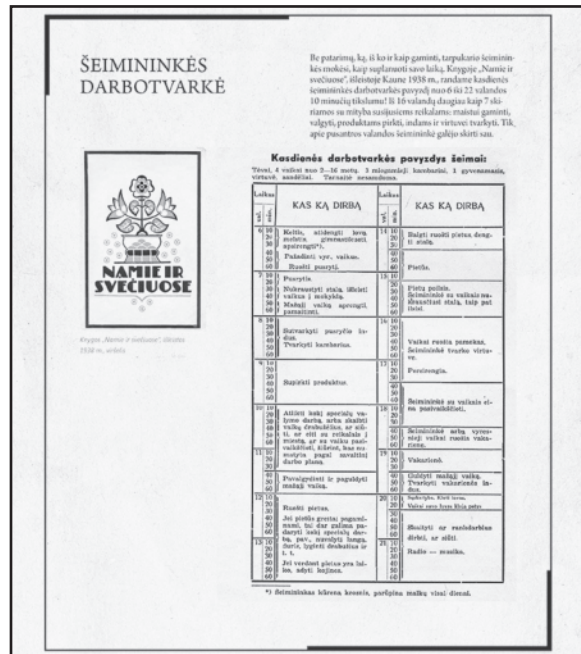
dėl tuomečio Vokietijos sprendimo neišleisti lietuviškos žemės ūkio produkcijos į šalį Lietuvoje nebuvo kur dėti užaugintų žąsų, todėl kiekvienas valdininkas, priklausomai nuo jo gaunamų pajamų, turėjo pirkti po vieną ar kelias tas žąsis. Jų būta tiek daug, kad kai kurie nupirktas žąsis tiesiog paleisdavę į gatvę, kur susidarydavo nemaži jų pulkeliai, o į svečius tada žadėta eiti tik tuo atveju, jei valgiaraštyje nebus keptos žąsies...

Ketvirtajame dešimtmetyje pienas ir žalmargės tapo kone Lietuvos simboliu, labai sėkmingai dirbo „Pienocentro“ susivienijimas, kuris 1927 metais sujungė pieno perdirbimo bendroves, užsiėmė ir kiaušinių, vaisių supirkimu bei jų perdirbimu. 1940 metais ištaigingus rūmus Kauno Laisvės alėjoje turėjęs „Pienocentras“ jau jungė 200 pieninių ir apie 2000 grietinės nugriebimo punktų.

1937 metais Lietuvoje veikė 89 malūnai, du cukraus fabrikai, 32 saldainių ir šokolado fabrikai, 110 pieninių, 22 mėsos ir konservų įmonės, 38 spirito vabrikos, 11 alaus vabrikų, 9 tabako ir papirosų fabrikai. Itin geros kokybės buvo saldainiai, garsiausi buvo trys saldainių fabrikai – „Tilka“ Kaune ir „Rūta“ bei „Birutė“ Šiauliuose.

N. Černiauskas domėjosi ir tuo, kaip buvo maitinami to meto kariai. Jei iš pradžių dar būta nemažai skundų, kuriuose rašyta „šerkit kareivius, nes bus blogai“, tai jau po kelerių metų padėtis buvo žymiai pagerėjusi, ir, sakysime, pirmojo pulko Ukmergėje kariai per parą su maistu gaudavo net 4 000 kalorijų. Istorikas išvardino ir tai, ką valgė kariai – jų valgiaraštyje būta ir *grucės*, ir *šabalbonų*, ir *lokšenu*.

Istorikė J. Minelgaitė priminė, jog visi trys tarpukario Lietuvos prezidentai buvo kilę iš kaimo, tad ir visų trijų mėgstamiausias patiekalas buvo tas pats – tai virtos bulvės su rūgusiu pienu. A. Smetonos pusryčius sudarė paprasti patiekalai – kumpis, sūris,

Prieškario šeimininkės darbotvarkė.

Tautų Sąjungos atstovų vaišės Nepriklausomoje Lietuvoje.

sviestas, duona, kava. Pietus Prezidentas valgydavo prezidentūroje su visa šeima – žmona Sofija, dukra Marija (ji po vestuvių 1927 metais iš prezidentūros išsikraustė), sūnum Julium, dažnai prie pietų stalo sėsdavo ir svečiuose buvę karininkai, kiti asmenys.

Prezidentas labai mėgo kopūstų, barščių sriubas, taip pat liesą mėsą, bulvinius sklindžius. Vakarieniaudavo jis apie 8 val. v., vakarienes metu valgė tik šaltuosius patiekalus. Smetonos buvę religingi, tad griežtai laikydavęsi pasninko, jo metu nevalgydavę mėsos patiekalų.

Knygoje yra įdėta ir sidabrinių A. Smetonos indų iliustracija. Prezidento Aleksandro Stulginskio valgiaraštis irgi buvo panašus, tik jo dukra Aldona labiausiai mėgusi kotletus su bulvių koše. Kai Prezidento kadencija baigėsi A. Stulginskis jau ūkininkavo savo ūkyje Jokūbave, Kretingos rajone, jis savo svečius mėgdavo pavaišinti paties sumedžiota stirniena, kuri buvo brandinama žemėje, bet toks patiekalas ne visiems svečiams patikdavęs ir gana sunkiai virškintas.

Per pobūvius virėjai ir padavėjai į prezidentūrą buvo kviečiami iš vieno geriausių Kauno restoranų „Metropolis“. Šio restorano virtuvę mėgo ir A. Smetona, ir A. Stulginskis. „Iškilmingus pietus tarpukariu sudarė penki patiekalai – šaltasis užkandis, sriuba, žuvies ar daržovių patiekalas, mėsa ir desertas. Įvairių susiejimų metu prezidentai savo svečius vaišindavo ne tik užsienietišku vynu, brendžiu, benediktinu, vermutu, konjaku ar šampanu, bet ir lietuviškais gėrimais“, – pasakojo J. Minelgaitė.

Vaisių vynas ir alus buvo mėgstami to meto lietuviški gėrimai. Knygoje rašoma, kad 1927 metais diplomatas Petras Klimas pasirūpino užsienietišku vynu, už kurį buvo sumokėti 783 litai. Taip pat buvo užsakomi ir nemaži kiekiai spirito, medaus, cukraus ir šaknų. Istorikai spėja, kad iš tokių mišinių galėjo būti gaminama užpiltinė, likeris ar vienas populiariausių to meto gėrimų – krupnikas.

Taip istoriškai susiklostė, kad tarpukario Lietuvoje populiariausi, didžiausi ir gausiausiai lankomi restoranai, kavinės, valgyklos, barai, bufetai ir cukrainės buvo įsikūrę laikinojoje sostinėje Kaune. Tais laikais tarp maitinimo įstaigų skirtumų nebuvo daug – kavinėse buvo pardavinėjama kava, arbata, pienas, saldumynai ir alus, o restoranai nuo jų skirdavosi tuo, kad prekiaudavo stipresniais svajgiaisiais gėrimais, jų interjeras būdavo prašmatnesnis, o ant stalų privalėdavo būti baltos staltiesės. Be to, restorano valgiaraštyje nebūdavo desertų – saldumynų ir pyragaičių.

Žymiausi tarpukario Kauno restoranai buvo „Metropolis“, „Versalis“ ir „Trys milžinai“. Būtent juose apsilankydavo daugiausia žmonių, mat visi trys buvo įsikūrę Laisvės alėjoje ir apie juos dažniausiai rašė to meto spauda. Dar 1899 metais įkurtą „Metropolį“ 1922-aisiais nupirko Lietuvos Vyriausybė, jis buvo labai populiarus tarp valstybės tarnautojų, diplomatų, aukštuomenės atstovų.

„Versalį“, kuris turėjo puikias programas su įvairių šalių atlikėjais, dažniausiai lankydavo verslininkai ir bohemos atstovai. Čia buvo galima išvysti ir baleto šokėjų pasirodymų, ir paklausti romansų. Išlikę dokumentai liudija, kad tarp atlikėjų būta ir prancūzų, ir šokanti mulatė, ir čigonų pasirodymai, ir net Sibiro valkatų choras.

1937 metais Kauno karininkų ramovėje atidaryti „Trys milžinai“ buvo pamėgta karininkų vieta, kurioje buvo

įrengta didžiausia to meto pokylių salė – joje 1938-aisiais vykusiam Spaudos baliuje vienu metu vaišinosi per tūkstantį svečių. Maistas čia tarp aukštųjų buvo gabenamas liftais, kurie iki šių dienų neišliko – yra likusios tik jų šachtos. Itin mėgstami buvo valstybiniai priėmimai Vasario 16-osios ar kitų didžiųjų švenčių proga, kai pobūvio svečiai gaudavo planą su savo vieta prie stalo. Puota prasidėdavo Prezidento tostu, joje būdavo daug lietuviškų elementų, o A. Smetona aukštyn keldavo ne šampano, o lietuviško midaus taure.

Naujojoje knygoje galima sužinoti ir tai, ko buvo galima paragauti šiuose restoranuose. Jų meniu būta išties įspūdingo – lydekos *salianka*, lašišos sriuba, Vienos šnicelis, *file soute*, Wellingtono *file*, inkstai *broche*, kiškiena ir panašūs patiekalai rodo, kad dažnai orientuotasi į užsienietišką virtuvę ir pasiūla buvusi tikrai labai įvairi.

Pati mėgstamiausia bohemos vieta buvo Konrado kavinė, kurios veiklos pradžia siekia net 1862 metus. Rašytojai Vincas Krėvė ir Balys Sruoga buvo ypač pamėgę šią Laisvės alėjoje įsikūrusią kavinę. Čia rinkdavosi visų sričių menininkai ir kiekvieną kartą jie sėdėdavo prie tų pačių stalėlių. Poetas Juozapas Herbačiauskas čia pat ką nors akimirksniu sueiliuodavo, o kartą režisierius B. Dauguvietis gana ugningai aiškinosi savo santykius su B. Sruoga. Populiari buvo ir lenkų bajoro Aleksandro Perkausko įsteigta kavinė, kuri nuo 1934 metų turėjo „Al-donos“ pavadinimą ir kuri buvo viena didžiausių tokio tipo kavinių Baltijos šalyse.

Labai mėgstami buvo ir vadinamieji *Five-o-klockai*, arbatėlės, kurias rengdavo įvairios moterų draugijos, jų metu buvo sprendžiami įvairūs visuomeniniai reikalai, geriama kava ir arbata. Kavinėse buvo galima užsisakyti „Spaustinės“, atkeliavusios iš suomių kulinarinio paveldo – tai buvo arbata su citrina ir šlakeliu alkoholio.

Tuo metu lietuvių virtuvę pasiekė daug modernių vėjų – namuose atsirado nauja, iki tol nebuvo populiarė, vien tik maisto gamybai skirta virtuvės patalpa su virykle, indais, virtuvės baldais. Įdomu ir tai, kad net kaimuose plito kotletų, didžkukulių, šnicelių, karbonadų gaminimas, nors anksčiau šiuos patiekalus gamindavo tik per šventes. Šeiminkės jau turėjo galimybę lankytis maisto gamintojų kuriose, atsirado net vegetarizmo užuomazgų ir vis labiau populiarėjo daržovių vartojimas, sveiko maisto propagavimas.

Maisto kultūra tuo metu buvo gana aukšta, taip pat klestėjo ir gatvės prekyba, lietuviai buvo ir dideli smaližiai – apie tai liudija faktas, kad vien 1938 metais Kaune buvo išduota net 300 leidimų prekiauti ledeis gatvėse.

Knygos pristatymo metu įdomių faktų apie kunigo ir rašytojo J. Tumovaižganto rengtas vaišes papasakojo jo vardo memorialinio buto-muziejaus vadovas Alfas Pakėnas, apie Salomėjos Nėries ir jos vyro skulptoriaus Bernardo Bučo virtuvę papasakojo poetės memorialinio muziejaus Palemone vadovė Ina Aleksaitienė, apie Balio ir Vandos Sruogų mėgtą maistą ir vaišes kalbėjo jų muziejaus atstovė Birutė Glaznerienė, nemažai įdomių detalių ir faktų sužinojusi iš praėjusiųjų metų mirusios Sruogų dukters Dalios Sruogaitės. Intriguojantis ir linksmas buvo ir skulptoriaus J. Zikaro memorialinio muziejaus vadovės Rasos Ruibienės pasakojimas. Visas tas įdomias istorijas galima rasti ir naujojoje knygoje „Prie stalo visa Lietuva“.

Pasaulinė kultūros diena

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvoje Kultūros diena minima plačiai: vyksta tarptautinės konferencijos, forumai, savivaldybių kultūros darbuotojų apdovanojimai, koncertai, parodos, akcijos, kiti renginiai. Visoje šalyje Kultūros dieną skleidžiasi Taikos vėliavos, simbolizuodamos Taikos per Kultūrą idėją ir išreiškdamos pasiryžimą saugoti ir puoselėti dvasines bei materialines kultūros vertybes. Taikos vėliava iškilmingai keliama prie Lietuvos Respublikos Seimo.

Kultūros dienos minėjimu balandžio 15-tąją, Taikos vėliavos kėlimu valstybės mastu bei Taikos miestų ir

mokyklų skelbimu Lietuva pirmąją pasaulyje, būdama pavyzdžiu kitoms šalims. Prieš aštuonerius metus Lietuva davė impulsą tarptautiniam judėjimui už Pasaulio kultūros dienos paskelbimą su Taikos vėliavos simboliu.

Šiais metais Lietuvos Respublikos Seime vyko tarptautinė konferencija „Ar kultūra tampa valstybės prioritetu?“. Kviečiame visus pamąstyti, ką turėtume daryti, kad kultūra taptų prioritetu mūsų gyvenime.

LR generalinio konsulato Čikagoje info ir nuotr.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

Palmira Janušonis, gyvenanti **Mundelein, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų paramos dėka dar ilgai gyvuos lietuviškas spausdintas žodis.

Vita Zigmantienė, gyvenanti **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo Vargdienių seserys, Putnam, CT, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Ona Kaselis, gyvenanti **Saint Petersburg, FL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu paaukojo 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Joana Krutulienė, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Balandžio 24 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Čikagos Lietuvių tautodailės institutas kviečia visus į lietuvių tautinių drabužių ir prijuosčių parodą, kuri vyks Tautodailės galerijoje, Dailės muziejuje, PLC. Parodoje matysite senoviškas ir šiuolaikines aistas prijuostes iš visų Lietuvos etnografinių apylinkių. Paroda tęsis iki gegužės 15 d. Muziejaus darbo valandos: šeštadieniais nuo 9 val. r. iki 2 val. p. p. ir sekmadieniais nuo 11 val. r. iki 2 val. p. p.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) balandžio 24 d. 10 val. r. per šv. Mišias švęsime penktąjį Velykų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po šv. Mišių parapijos salėje Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 20-toji kuopa ruošia labdaros pietus (kugelį ir kavutę) paremti Kauno kunigų seminariją.

likų moterų sąjungos 20-toji kuopa ruošia labdaros pietus (kugelį ir kavutę) paremti Kauno kunigų seminariją.

■ **Lietuvių rašytojų draugija, balandžio 24 d.** 2 val. p. p. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje rengia tradicinę „Poezijos pavasario“ literatūrinę popietę. Programa bus paskelbta vėliau. Visi kviečiami dalyvauti.

■ **Gegužės 1 dieną 12:30 val. p. p.** Lietuvos Dukterų draugijos valdyba PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje rengia metinį visuotinį narių susirinkimą. Susipažinsime su nauja valdyba, išgirsime apie jos darbus ir ateities planus. Kviečiame visas nares ir visuomenę apsilankyti ir paremti šios seniausios labdaros organizacijos veiklą. Laukiame naujų narių! Bus vaišės.

Muzikinis pavasaris Čikagoje

Balandžio 23 d., šeštadienį, 7 val. v. „Sielos“ galerijoje, 12711 127th St., Lemont, IL 60439, vyks Sandro Avičienytės poezijos knygos „Ką vadinom vardais“ sutiktuvių ir bardo Vyganto Kazlauskio kompaktinės plokštelės „Neišsiųsti laišakai“ (eil. Sandro Avičienytės) pristatymas.

Balandžio 24 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, koncertuos svečiai iš Lietuvos ir Čikagos.

Balandžio 30 d., šeštadienį, 7 val. v. „Bunkeryje“, 8900 Archer Ave., Willow Springs, IL 60480, vyks Rimo Pažemecko autorinių dainų vakaras – „Mėnulio sodai“.

Gegužės 1 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, vyks koncertas, skirtas Motinų dienai. Jo metu surinktos lėšos skiriamos Čikagos liuanistinei mokyklai paremti.

Visuose keturiuose renginiuose dalyvaus gitaristas Tomas Varnagiris, akordeonistas Martynas Norvilas bei dainininkas Vygantas Kazlauskas iš Lietuvos ir čikagiečiai: Rimantas Pažemeckas (gitarą, vokalas), Aura Kizytė (vokalas), Gintaras Milius-Airis (būgnai), Paulius Jankauskas (bosas).

Rengėjų info

AŠF vakariene – gamtos ir muzikos apsuptyje

Ateitininkų šalpos fondo (AŠF) metinėje vakarieneje, vykusioje praėjusį šeštadienį Ateitininkų namuose Lemonte, svečiai buvo pamaloninti ypatinga programa. Iš pradžių vakaro dalyviams griežė jaunieji talentai – sesutės Nora, Lilė ir Marisa Sadauskaitės, o po to estafetę perėmė iš Bostono atvykusi muzikantų pora – Simona ir Dorsey Minns. Pastarieji nustebino susirinkusiuosius ne tik savo profesionalumu ir energija, bet ir įvairialypiu repertuaru – nuo lietuviškos liaudies dainos ir estrados iki amerikietiško džiazo.

Jono Kuprio nuotraukos

rekomenduoja

JAV karo akademija, West Point, NY

KASMETINIS TADO KOSCIUŠKOS GYVENIMO ISTORIJOS MINĖJIMAS

TAT BUVO RYŠKI ASMENYBĖ, PASIŽYMĖJUSI KELIŲ ŠALIŲ – LIETUVOS, LENKIJOS, JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ ISTORIJOJE.

JIS BUVO VIENAS IŠ PAGRINDINIŲ 1794 METŲ SUKILIMO VADŲ, GENERALAS, AKTYVIAI DALYVAVĖS JAV NEPRIKLAUSOMYBĖS KARE 1776–1783 METAIS.

balandžio 30 d.

MIŠIOS TADUI KOSCIUŠKAI ATMINTI 09:00 a.m.

KARIŠKIŲ PARADAS 11:30 a.m.

KASMETINIS TADO KOSCIUŠKOS MINĖJIMAS PRIE JAM SKIRTO PAMINKLO KARTU SU LIETUVOS IR LENKIJOS GENERALINIŲ KONSULATŲ 12:30 p.m.

DAUGIAU INFORMACIJOS: <http://www.kosciuszkoatwestpoint.org/catalog.html>

Lithuanian Day Festival

Saturday, April 30, 2016

11:30 am - 7:00 pm

SS. Peter and Paul Parish Center

Food ■ Music ■ Family Fun

- Authentic Lithuanian food and beer provided by **Grand Duke's Restaurant** of Chicago
- Combo platter of 3 items (*Cepelinai, Kugelis, Balandeliai*) for **\$12**
- Entertainment, folk music, dances and songs
- Art, souvenirs and gifts from Vendors
- Demonstrations for making straw Christmas ornaments and decorating Easter eggs
- Exhibits of Lithuanian culture
- Movies about Lithuania
- Games for children

Lithuanian American Community of Grand Rapids

1433 Hamilton Ave. NW ■ Grand Rapids, MI 49504

Design by Don Astras, tempestmktg.com